

הלכות עירובין פרק ד' (תורגם אוטומטית)

Hebrew

תורגם אוטומטית

סיכום השיעור

סיכום שיעור – הלכות עירובין פרק ד'

הקדמה לפרק

פרק ד' עובר מהנושא של **מחיצות** (שהיה הנושא של הפרקים הקודמים – כיצד המבנה הפיזי של החצרות קובע אם הן רשות אחת או שתיים) לנושא חדש: **האנשים**. היסוד של פרק ד' הוא: מהו הקשר בין האנשים שקובע אם הם נחשבים רשות אחת? הכלל: **אם אנשים אוכלים יחד על שולחן אחד, הם כאנשי בית אחד ואינם צריכים עירוב**. עירוב הוא שותפות פורמלית בפת – כאשר אנשים הם ממש שותפים באכילתם, זהו "עירוב אמיתי" מעצם טבעם.

הלכה ג – אנשי חצר שכולם אוכלים על שולחן אחד

דברי הרמב"ם: „אנשי חצר שכולם אוכלים על שולחן אחד תמיד, אע"פ שכל אחד ואחד יש לו בית בפני עצמו – אין צריכים עירוב, מפני שהן כולם כאנשי בית אחד. וכן אם צריך לעשות עירוב עם אנשי חצר אחרת – עירוב אחד לכולם, ופת אחד בלבד מניחין אותו במקום שמערבין עמו.”

פשט: חצר שכל דייריה אוכלים תמיד יחד על שולחן אחד – אף על פי שלכל אחד יש בית משלו – אינם צריכים עירוב ביניהם, כי הם נחשבים כאנשי בית אחד. כאשר הם רוצים לערב עם חצר שנייה, מספיקה פת אחת לכל הקבוצה.

חידושים והסברים:

1. **מקור הדין:** היסוד נובע ממהות העירוב עצמו. עירוב עושה באופן פורמלי שאנשים הם שותפים בפת – אם הם כבר ממש שותפים באכילתם, זהו בעצם עירוב, ואין צורך בעירוב פורמלי נוסף.

2. **מה פירוש "תמיד"? לא שיש להם פעם אחת מסיבה יחד, אלא קביעות של אכילה יחד.** יכול להיות שלכל אחד יש גם מטבח משלו, אבל הוא אוכל שם. דוגמאות: **מחנה** (שבו גרים בבקתות נפרדות אבל כולם אוכלים באולם אוכל אחד), או **קיבוץ** (שבו היו אוכלים כולם בחדר אוכל אחד).

3. **כאשר החצר השנייה מניחה עירוב אצלם:** אם החצר השנייה מניחה את העירוב **בחצר שלהם** (החצר שאוכלת יחד), אינם צריכים לתת כלל פת – כמו הכלל שבית שמניחין בו עירוב אינו צריך ליתן פת, כי כל הבתים בחצר נחשבים כבית אחד.

4. **עירובי חצירות שכבר מעורבים:** „וכן אנשי חצר שערכו... נעשו כולן כבית אחד” – אפילו כאשר אנשים אינם סמוכים על שולחן אחד, אלא עשו עירוב פורמלי, הם גם נעשים כבית אחד. כאשר הם רוצים אחר כך לערב עם חצר שנייה, צריכים גם רק **כיכר אחד בלבד**.

5. **פת לעומת כיכר:** הרמב"ם מחליף מ"פת" ל"כיכר" – כיכר פירושו ככר לחם (כיכר לחם). מעלים שאלה האם זהו חילוק (אולי כיכר יכול להיות לא שלם, רלוונטי לשיתופי מבואות שאינו צריך להיות שלם), אבל המסקנה היא שככל הנראה זה אותו דבר.

הלכה ד – חמשה שגבו עירוב

דברי הרמב"ם: „חמשה שגבו עירוב – אין צריכים להוליך על דעת חמשתן אלא כיכר אחד, שכיון שגבו כולם נעשו כאנשי בית אחד.”

פשט: חמישה אנשים מחצר גבו פת לעירוב עם חצר אחרת. אין צורך להביא את כל חמשת הלחמים – מספיק לחם אחד, כי על ידי נתינת לחמיהם יחד הם כבר נעשו כאנשי בית אחד.

חידושים והסברים:

1. **סדר ההלכה – דרך ברורה:** (א) משפחה אחת צריכה רק עירוב אחד; (ב) חצר שלמה הסמוכה על שולחן אחד היא כמשפחה אחת; (ג) חצר שעשתה עירוב נעשית כבית אחד; (ד) **אפילו חצי חצר** – חמישה אנשים שגבו – נעשים כבר כאנשי בית אחד על ידי עצם מעשה הגבייה.

2. **רגע ה"נעשים אחד":** ברגע שאנשים מכניסים את לחמיהם לסל, הם כבר נעשו יחד – אין צורך לחכות עד שזה מגיע למקום העירוב.

הלכה ה – אב ובנו, רב ותלמידיו

דברי הרמב"ם: „האב ובנו או הרב ותלמידיו שהן שרויין בחצר – אינן צריכים לערב, והן כבית אחד. אפילו שכל אחד אוכל משלו ואין אוכלין במקום אחד, הואיל והן אב ובנו או רב ותלמידיו – הרי הן כבית אחד.”

פשט: אב עם בן, או רב עם תלמידים, השרויים בחצר אחת – אפילו הם אינם אוכלים יחד וכל אחד אוכל לעצמו – אינם צריכים עירוב, כי הם נחשבים כבית אחד.

חידושים והסברים:

1. **חידוש ביחס להלכה ג:** כאן יש חידוש גדול יותר מהלכה ג' – שם צריך לאכול יחד, כאן **אפילו הם אינם אוכלים יחד** הם נחשבים כבית אחד, כי הקשר של אב ובנו או רב ותלמידיו הוא כל כך חזק שהם ממילא נעשים כבית אחד.

2. **"שרויין בחצר" – דווקא לבדם:** הרמב"ם אומר "שרויין בחצר" – זה משמע שהם **היחידים בחצר**. כך משמע מהגמרא: אם יש עוד אנשים אחרים בחצר, האחרים אוסרים עליהם, ואז הם צריכים לעשות עירוב עם האחרים (אם כי לא ביניהם).

3. **מדוע אחרים אוסרים עליהם:** כי אב ובנו אינם אוכלים דווקא במקום אחד – מעמדם כבית אחד הוא רק דין, לא מציאות של שולחן אחד. לכן, כאשר מדובר באנשים אחרים בחצר, אלה יכולים לאסור.

4. **מה פירוש "בית אחד" אצל אב ובנו:** אולי הטעם אינו דווקא שהם אוכלים יחד, אלא שיש להם **משק אחד** – האב משלם עבור אוכל הבן, אין חשבון בנק נפרד – אפילו אם הבן אינו אוכל כל יום בשולחן האב.

5. **שאלה לגבי איש ואשתו:** מעלים שאלה האם הדין חל גם על בעל ואישה שאין להם שלום בית ויש להם שני מטבחים נפרדים. המסקנה היא שכן, כי "אב ובנו" פירושו בעצם משפחה אחת – אפילו עם משקי בית נפרדים, כל עוד הם באותה חצר.

6. **הבדל בין גרים בנפרד לאוכלים בנפרד:** העיקר הוא שהם גרים בבתיים נפרדים (לא רק אוכלים בנפרד). אצל איש ואשתו רגילים שגרים באותו בית לא מתחילה שום שאלה. החידוש הוא שאפילו כאשר הם גרים בבתיים נפרדים בתוך החצר, ואפילו הם אינם תמיד סמוכים על שולחן אחד, מספיקים שני דברים: (1) הם משפחה, (2) קורה שאוכלים יחד.

7. **רב ותלמידיו – יישום מעשי:** זה יכול להיות רב עם חסידים. הקשר של רב ותלמידיו הוא כמו משפחה – הם נעשים כבית אחד.

3. **שאלה לגבי בעל בית המלון:** אם כל המלון שייך לאדם אחד וכולם הם אורחיו — צריך לברר האם האורחים שכרו (שכירות), והאם בעל הבית יכול לערב עבורם.

הלכה — מי שיש לו בחצר חבירו (בית שער, אכסדרה, מרפסת, וכו')
דברי הרמב"ם: מי שיש לו בחצר חבירו בית שער, אכסדרה, ומרפסת... בית הבקר, בית התבן, בית העצים, אוצר — הרי זה אינו אוסר עליו, עד שיהיה לו עמהם בחצר מקום דירה שיסמוך עליו לאכול בו פתו.

פשוט: אדם שיש לו בחצר רק בית שער (שער/מעבר שרבים עוברים דרכו), אכסדרה (מרפסת פתוחה בקומת קרקע — ללא קיר או גג), מרפסת (מרפסת בקומה שנייה), רפת, מקום לתבן/עצים, או סתם אוצר — אינו אוסר על החצר. הוא אוסר רק אם יש לו שם מקום דירה שבו הוא יכול לאכול פת.

חידושים והסברים:

1. **שני תנאים ל"אוסר":** הרמב"ם קובע שצריך להיות גם מקום דירה וגם מקום שבו אוכלים פת. שני התנאים חייבים להתקיים.
2. **מקום לינה אינו אוסר:** אפילו אם האדם ישן שם, אבל הוא אינו אוכל שם — אינו אוסר. זהו חידוש — היינו חושבים ששינה היא סימן לדירה, אבל לגבי שבת מסתכלים על אכילה, לא על שינה.
3. **קביעות אכילה בבית שער אינו אוסר:** אפילו אם הוא קבע לאכול בבית שער או באכסדרה — אינו אוסר, כי זה אינו מקום דירה. זה מראה שהתנאי השני (מקום דירה) גם נחוץ — ללא דירה לא עוזרת אכילה.
4. **מדוע אכסדרה/בית שער אינו דירה:** כי זה פתוח, רבים דורסין בו, אין פרטיות. אבל בית העצים — אם הוא עושה שם חדר קטן שבו הוא אוכל וישן — זה כן יאסור, כי אז זה מקום דירה עם אכילה פת.
5. **לגבי שבת מסתכלים על אכילה:** יש שתי דרכים לקבוע את בית האדם — דרך לינה או דרך אכילה. כאן לגבי עירובי חצרות מסתכלים על אכילה פת.

הלכה — עשרה בתים זו לפנים מזו

דברי הרמב"ם: עשרה בתים זו לפנים מזו — הבית הפנימי והשני לו הן שניהם עושין עירוב, ושמונה בתים החיצוניים אינן צריכין לעשות עירוב.

פשוט: עשרה בתים שצריך לעבור דרך אחד דרך השני כדי להגיע לפנימי ביותר — רק הפנימי ביותר (המרכזי) והתשיעי צריכים לעשות עירוב. שמונת החיצוניים אינם צריכים.

חידושים והסברים:

1. **מדוע השמונה פטורים:** כדי להגיע לבית הפנימי ביותר, כל האנשים חייבים לעבור דרך שמונת הבתים. ממילא יש אצלם "רבים דורסין בהן" — הם נחשבים כבית שער, שאינו אוסר (כפי שנלמד בהלכה הקודמת).
2. **מדוע התשיעי אוסר:** בבית התשיעי עוברים רק שני אנשים — בעל הבית התשיעי עצמו, ובעל הבית העשירי. שני אנשים אינם נחשבים "רבים דורסין בו". ממילא הבית התשיעי הוא מקום דירה, לא בית שער.
3. **מדוע המרכזי צריך עירוב:** המרכזי (הפנימי ביותר) הוא פשוט דירה — אף אחד לא עובר דרך ביתו, הוא גר שם. אבל הוא צריך אדם שני כדי להזדקק לעירוב — והתשיעי הוא האדם השני.
4. **אם כל התשעה היו בית שער:** אף אחד לא היה צריך עירוב, כי היה רק אדם אחד בדירה, ובית שער אינו אוסר. רק מכיוון שהתשיעי הוא גם דירה, שניהם (התשיעי והמרכזי) צריכים לעשות עירוב.

הלכה — האחים (אחים הגרים יחד)

דברי הרמב"ם: האחים — לכל אחד יש בית משלו בפני עצמו, ואינם סמוכים על שולחן אביהם. וכן הנשים או העבדים שאינם סמוכים על שולחן בעליהם ורביהם תמיד, אבל אוכלים הן על שולחנו בשכר מלאכה שעושין לו, או בטובת יום ידועים — כמו שהסועד אצל חבירו שבוע או חודש. אם אין עמהם דיירים אחרים בחצר — אינן צריכין לערב.

פשוט: אחים עם משקי בית נפרדים, או נשים/עבדים שאינם אוכלים תמיד אצל בעל הבית אלא באים לאכול לפעמים (עבור עבודה או באירועים מיוחדים) — אם אין דיירים אחרים בחצר, אינם צריכים עירוב.

חידושים והסברים:

1. **חילוקים שיטתיים בדינים:** מוסבר סדר של קולות:
 - (1) גרים באותו בית (אפילו עם משק נפרד) — פשוט אין בעיה.
 - (2) אינם גרים באותו בית אבל אוכלים תמיד יחד (בני חצר שמנהלים הכל יחד) — גם טוב.
 - (3) גרים באותה חצר ואוכלים יחד (כמו אב ובנו) — גם טוב.
 - (4) לא באותו בית, לא אותה משפחה, אבל אוכלים לפעמים יחד (כמו כל שבת) — אז צריך אחד להביא עירוב, וחל הדין שמביאים רק פת אחת מכל החצר.
2. **"כמו שהסועד אצל חבירו" — מה פירוש המשל?** המשל בא להסביר את אופן האכילה — שזו אינה סמיכה קבועה על שולחנו, אלא ביקורים מדי פעם. החידוש הוא שאצל משפחה אפילו אכילה מדי פעם כזו מספיקה לפטור מעירוב (כאשר אין דיירים אחרים).
3. **אם יש דיירים אחרים:** אז זה לא עוזר — כי סוף כל סוף הם אינם סומכים על שולחן אחד תמיד, וצריך לעשות עירוב עם פת אחד לכל אחד כשאר בני חצר.
4. **יישום מעשי — בית מדרש חסידי:** קהילה חסידית שכל אחד אוכל כל שבוע סעודת שבת יחד — זה יכול לעזור רק אם אין אנשים אחרים בשכונה. אם כן, צריך עירוב מלא.
5. **שאלה לגבי שינה לעומת אכילה:** מעלים שאלה האם הולכים לפי איפה ישנים (שינה) או איפה אוכלים (אכילה). הרמב"ם הולך לפי האכילה יחד. יש שיטה של שמואל שהולכים לפי השינה.

הלכה — חמש חבורות ששבתו בטרקלין אחד

דברי הרמב"ם: חמש חבורות ששבתו בטרקלין אחד — אם מפסיק בין כל חבורה וחבורה מחיצה המגעת לתקרה, הרי כל חבורה מהן כבית בפני עצמו, לפיכך צריכין פת בכל חבורה וחבורה. אבער אם אין מחיצה המגעת לתקרה — הרי כולן כקהל אחד, שכולן כאנשי בית אחד חשובין.

פשוט: חמש קבוצות באולם גדול אחד — אם מחיצה מגיעה עד התקרה, כל קבוצה היא בית נפרד וצריכה פת נפרדת לעירוב. אם לא — כולם כמו משק בית אחד.

חידושים והסברים:

1. **שיעור מחיצה:** השיעור הוא דווקא מחיצה המגעת לתקרה — לא סתם מחיצה קטנה של עשר אמות. רק כאשר היא מגיעה עד התקרה היא נחשבת כבית נפרד.
2. **יישום מעשי — שבתון/מלון:** בשבתון באולם אחד ללא מחיצות המגיעות לתקרה — אין צורך בעירובים נפרדים, כולם כמו משק בית אחד. אבל במלון שבו נמצאים בחדרים נפרדים (עם קירות עד התקרה) — צריך כבר עירוב למסדרונות בין החדרים.

פשט: גוסס (אדם גוסס), אפילו הוא לא ישרוד את השבת, הוא אוסר על בני החצר, וצריך לזכות לו בפת (עירוב).

חידושים והסברים:

1. **מדוע היינו חושבים שגוסס אינו אוסר:** גוסס עדיין חי — מדוע בכלל נחשוב שהוא אינו אוסר? התירוץ: הקושי המעשי — אצל גוסס אי אפשר לבקש פת (הדרך הרגילה של עירוב חצרות היא שכל אחד נותן פת), והיינו חושבים שמכיוון שקשה יותר לעשות את העירוב, אולי אין צורך. הרמב"ם אומר: אפשר לזכות לו שלא בפניו (זכין לאדם שלא בפניו), אבל זה בדיעבד לפי הרמב"ם.

2. **חצי שבת גם אוסר:** הדיוק של "שאינו יכול לחיות בו ביום" הוא שאפילו הוא יחיה רק חלק מהשבת, הוא אוסר. זה מתאים למה שכבר למדנו אצל יורשים — שחצי שבת מספיק לאסור. אין מסתכלים רק על בין השמשות; גם להגיע או לעזוב באמצע שבת רלוונטי.

הלכה — קטן אוסר על בני החצר

דברי הרמב"ם: וכן קטן, אף על פי שאינו יכול לאכול כזית — הרי זה אוסר.

פשט: קטן שגר לבדו בבית בחצר אוסר, אפילו הוא עדיין אינו יכול לאכול כזית.

חידושים והסברים:

1. **עירוב חצרות אינו תלוי בבעלות:** לקטן אין בעלות הלכתית, אבל זה לא רלוונטי — כל ההלכה של עירוב חצרות אינה הולכת לפי ownership, אלא לפי העובדה שהוא *גר שם* בשבת.

2. **הקטן אינו יכול לאכול — ובכל זאת השותפות בפת עובדת:** יסוד העירוב חצרות קשור לאכילה שם. אבל בכל זאת, אצל קטן שאינו יכול לאכול כזית, השותפות בפת עובדת כפורמליות — הוא נעשה שותף בפת אפילו הוא אינו יכול למעשה לאכול אותה. זה מראה שהזכייה בפת היא מנגנון הלכתי, לא מעשי.

3. **מקבילה לגוי:** אותה סברה עובדת אצל גוי — היינו חושבים שמכיוון שאי אפשר לבקש מגוי פת, אין צורך, אבל התירוץ הוא שאפשר לזכות לו, והוא אוסר.

הלכה — אורח (אורח) אינו אוסר

דברי הרמב"ם: אורח... אינו אוסר, שהוא בטל אצל בעל הבית.

פשט: אורח שאוכל אצל אחד מבעלי הבתים אינו אוסר, כי הוא בטל לבעל הבית שלו.

חידושים והסברים:

1. **אורח בבית נפרד:** דנים האם אורח שגר לבדו בבית נפרד (שבעל בית נתן לו לשבת) הוא גם בטל. המסקנה נראית שכן — כי זה לא *הבית שלו*, הוא אורח, הוא בטל לשאר החצר. מציינים שיש מחלוקת אחרונים בעניין זה.

2. **השוואה בין קטן לאורח:** אדם היה חושב שלאורח יש יותר שייכות לבית מאשר לקטן — הוא גר שם ממש, יש לו "חלק הדירה". אבל לקטן יש **בעלות** על ביתו (כגון ירושה), אף על פי שאין לו מדאורייתא בעלות מלאה. לאורח אין בכלל בעלות. לכן: הקטן יכול לאסור, אבל האורח לא. היסוד: **עירוב חצרות קשור לבעלות, לא לנוכחות מעשית.**

3. **נפקא מינה מעשית לעירוב כללי:** המנהג (לפי תרומת הדשן) הוא שעושים עירוב חצרות פעם בשנה (ערב פסח) ומזכים לכולם דרך "זכין לאדם שלא בפניו". אם אורח אינו צריך עירוב נפרד, זה מקל על העירוב הכללי — אין צורך לדאוג לכל אורח שמגיע במהלך השנה.

[דיגרסיה: מקבילה קבלית] עשרה בתים זו לפנים מזו הוא כמו עשר ספירות, ורק לשתי הראשונות (כתר, חכמה — ראש שמאל לפי עץ חיים) יש שייכות מיוחדת.

הלכה — שתי חצרות עם שלושה בתים ביניהם

דברי הרמב"ם: שתי חצרות וביניהם שלושה בתים פתוחים זה לזה ופתוחים לחצרות — העבירו בני חצר זו עירובן דרך הבית הפתוח להם והניחיהו בבית האמצעי, וכן בני החצר האחרת — אותן שלושה בתים אינן צריכין ליתן את הפת.

פשט: שתי חצרות עם שלושה בתים ביניהן (פתוחים זה לזה ופתוחים לשתי החצרות). שתי החצרות מביאות את עירובן דרך הבית הפתוח אליהן, ומניחות אותו בבית האמצעי. שלושת הבתים אינם צריכים לתת פת.

חידושים והסברים:

1. **מדוע שלושת הבתים אינם צריכים לתת פת:** הכלל הוא שהמקום שבו מניחים את העירוב — בעל הבית יוצא בכך שהוא נותן את ביתו למטרה זו, הוא אינו צריך לתת פת. מכיוון ששתי החצרות מניחות את העירוב בבית האמצעי, בעל הבית האמצעי פטור. ושני הבתים האחרים הם כבית שער (רבים דורסין בהן), ממילא הם בכלל לא אוסרים.

2. **"מי שצריך אינו צריך, ומי שאינו צריך צריך":** ניסוח חד — מי שהיינו חושבים שצריך (האמצעי, שבו מונח העירוב) אינו צריך, ומי שהיינו חושבים שאינו צריך (דיירי החצר) צריכים.

הלכה — שני חצרות עם שני בתים ביניהם (עירוב בצד הלא נכון)

דברי הרמב"ם: שני חצרות... והניחו עירובין בבית הפתוח להם, והניחו בבית השני סמוך לחצר האחרת — שניהן לא קנו עירוב, שכל אחד מהם הניח עירובו בבית שער של חבירו.

פשט: כאשר שתי חצרות יש רק שני בתים ביניהן, וכל חצר מניחה את עירובה בבית הקרוב יותר לחצר *האחרת* (לא שלהם), שני העירובים פסולים, כי כל אחד הניח את עירובו בבית שער של השני.

חידושים והסברים:

1. **בית שער הוא "למדות" לא רק עובדה:** "בית שער" אינו רק מציאות פיזית (בית שנבנה במיוחד כמעבר), אלא גדר הלכתי — אם בית משמש *כפועל* כמעבר לבית הבא, הוא מקבל דין בית שער. זה נלמד מההלכה הקודמת עם תשעה בתים.

2. **העירוב עצמו הופך את הבית לבית שער:** חידוש חד — הסיבה שהבית נעשה "בית שער" היא *בגלל שהניחו את העירוב בצד השני*. בכך שחצר א' מניחה את עירובה בבית הרחוק יותר, היא מראה שהיא עוברת דרך הבית הקרוב יותר — ובכך היא הופכת את הבית הקרוב יותר לבית שער. בלי העירוב הזה הבית לא היה בית שער. מציינים שאין ראייה ברורה, אבל כך מובן הרמב"ם.

3. **עצה מעשית:** אפשר לעשות עירוב בין שתי החצרות, אבל צריך להניח אותו בחצר עצמה, לא בבית שער. או אם מניחים אותו בבית הקרוב יותר לחצר שלהם (לא הרחוק יותר), זה גם טוב, כי אז אותו בית לא נעשה בית שער.

הלכה — גוסס אוסר על בני החצר

דברי הרמב"ם: **גוסס, אף על פי שאינו יכול לחיות בו ביום — הרי

הלכה — גוסס אוסר על בני החצר

דברי הרמב"ם: גוסס, אף על פי שאינו יכול לחיות בו ביום — הרי זה אוסר על בני החצר, עד שיזכה לו בפת.

מחשיבים שאין לו תפיסת יד קבועה, והשוכרים נעשים דיירים נפרדים שצריכים עירוב.

4. **קושיה חדה:** אם הוא השאיר בית שלם מלא בדברים שמותר לטלטלן — מעשית הוא לא יוציא הכל בשבת! מדוע זה לא ייחשב תפיסת יד? התשובה: **תפיסת יד אינה דבר מעשי** (האם הוא יוציא זאת בפועל), אלא **דבר למדני/הלכתי** — האם יש לו אפשרות להוציא זאת. אם הוא יכול הלכתית להוציא הכל, זו אינה תפיסת יד קבועה, אפילו אם מעשית הוא לא יעשה זאת.

5. **מדוע "הוא יכול לאבד את תפיסת ידו" פירושו שהוא כבר איבד אותה?** התשובה: **דבר שאינו "קבוע" (מחובר בקביעות) שם — לא נקרא תפיסת יד.** לגבי שבת, העובדה שהוא יכול להוציא זאת גורמת לכך שזו אינה נוכחות קבועה.

מעבר: אנשי חצר ששכחו ולא עירבו — מה מותר לעשות בלי עירוב הקדמה: עד כאן למדנו איזה סוג אדם או בית נאסר בחצר. עכשיו עוברים ללמוד: **אם לא עשו עירוב (שכחו או סתם לא), מה עדיין מותר לעשות?** היסוד: כל החצר היא ממילא רשות היחיד מדאורייתא. איסור הטלטול בלי עירוב הוא גזירת חכמים. לכן יש פרטים שמותרים אפילו בלי עירוב.

הלכה — אנשי חצר ששכחו ולא עירבו — כלים ששבתו בחצר דברי הרמב"ם: „אנשי חצר ששכחו ולא עירבו — מטלטלין כלים ששבתו בחצר בכל החצר ובכל הנחשב עמה.”

פשט: כאשר אנשים בחצר לא עשו עירוב, אסור להם לטלטל מבתים לחצר ומחצר לבתים. אבל כלים שכבר היו מונחים בחצר כשנכנסה שבת, מותר לטלטל בכל החצר ובכל המקומות שנחשבים כחלק מהחצר.

חידושים והסברים:

1. **שכחו לעומת סתם לא עירבו:** מעלים שאלה: הרמב"ם אומר "שכחו" — שכחו. מה ההבדל בין שכחו לסתם לא עירבו? אולי אם במזיד לא עשו עירוב לא יתירו? אבל משאירים שלא ראינו חילוק כזה, ומעשית חצר יהודית רגילה עושה עירוב.

2. **יסוד ההיתר:** כל האיסור הוא כי זה נראה כאילו מטלטלים מרשות היחיד לרשות הרבים. אבל לטלטל רק בתוך החצר עצמה אינו בעיה.

3. **כלי השייך לבית:** כלי השייך לרשות היחיד (בית) אסור להכניס לחצר, אפילו לא טלטלו אותו בפועל — העיקר הוא איפה הכלי שבת.

הלכה — אנשי חצר ואנשי מרפסת שעירבו לעצמן

דברי הרמב"ם: „אנשי מרפסת מטלטלין כלים ששבתו בבתיהם בכל המרפסות ובכל הנחשב עמה, ואנשי חצר מטלטלין בכל החצר ובכל הנחשב עמה.”

פשט: כאשר אנשי חצר עושים עירוב לעצמם ואנשי מרפסת/עלייה עושים עירוב לעצמם, כל קבוצה מותרת לטלטל ברשות שלה, אבל לא מאחת לשנייה.

חידושים:

- החידוש העיקרי הוא המושג "בכל הנחשב עמה" — מה שנחשב כחלק מהחצר או מרפסת. זה מה שהרמב"ם הולך לפרט בהלכות הבאות.

- גם אצל יחיד דר בחצר ויחיד דר בעליה ששכחו ולא עירבו — אותו דין: כל אחד מותר לטלטל ברשות שלו ובכל הנחשב עמה.

הלכה — סלע ותל שבחצר

דברי הרמב"ם: „סלע או תל שבתוך החצר — אם היו גבוהין עשרה טפחים, הרי אלו נחשבים בין החצר ובין המרפסת, ושני האוסרין לא

[דיגרסיה: מנהג עירוב חצרות פעם בשנה] המנהג הוא שעושים עירוב חצרות פעם בשנה (לא כל שבוע), ומזכים לכל אדם — לכל מי שיהיה כאן כל השנה, כולל אורחים. זהו "קצת חידוש של זכייה" — לזכות לאנשים שעדיין אינם כאן. המנהג הוא להשתמש במצה לעירוב חצרות — לפי סטנדרטים של היום אף אחד לא היה אוכל מצה ישנה, אבל בקופסה היא נשארת כשרה.

הלכה — אחד מבני חצר שהניח ביתו והלך ושב בחצר אחרת

דברי הרמב"ם: „אחד מבני חצר שהניח ביתו והלך ושב בחצר אחרת, אפילו סמוכה לחצרו — אם הסיע מליבו על דעת לחזור לביתו בשבת זו, הרי זה אינו אוסר עליהם.”

פשט: אם אחד מבעלי הבתים בחצר הולך לשבת בשבת והוא מסיח דעת — הוא לא מתכנן לחזור — לא מחשיבים אותו כדייר, והוא אינו אוסר על האחרים.

חידושים והסברים:

1. **"במה דברים אמורים? בישראל"** — ההבדל בין יהודי לגוי: אצל יהודי, שבת היא "דבר שלם" — כאשר הוא הולך לשבת בשבת, זו החלטה מסוימת, "לא משנים". הוא אינו "מוביל" בשבת. לכן, אם הוא מסיח דעת, לא מחשיבים אותו. אבל אצל גוי — **"אפילו הלך רשותו בעיר אחרת, אוסר עליהם עד שישכור ממנו מקומו"** — כי **"שהרי אפשר יבוא בשבת"** — לגוי אין דבר כזה "הוא הולך לשבת בשבת", שבת אצלו היא כמו כל יום, הוא תמיד יכול לחזור.

2. **מדוע הסח הדעת לא עוזר אצל גוי:** אצל גוי אין שייך הסח הדעת על שבת, כי אין לו את הקונספט של "אני לא כאן בשבת". יהודי שאומר "אני אצל חמי בשבת" — זו החלטה. לגוי אין החלטה כזו.

3. **צד מעניין:** אולי הטעם שיהודי לא חוזר הוא לא רק כי הוא החליט, אלא כי **אם הוא יחזור הוא לא יוכל לטלטל בבית שלו** (כי הוא לא השאיר עירוב). זה נותן לו סיבה מעשית לא לחזור.

4. **אם הוא מסיח דעת, אבל הוא כן חוזר:** אם הוא חוזר, הוא שוב דייר — אבל העיקר הוא שמתחשבים במציאות המעשית, וסתם כך הוא לא יחזור.

5. **"ההולך לשבות בעיר אחרת":** אצל גוי, אפילו בעיר אחרת, עדיין מתחשבים בו. אצל יהודי, אם הוא מסיח דעת, לא מתחשבים בו.

הלכה — בעל חצר שהשכיר בתים והניח כלים (תפיסת יד)

דברי הרמב"ם: „בעל חצר שהשכיר בתים שבחצרו לאחרים והניח כלים או מיני סחורה בכל בית מהן — אינם אוסרים עליו, והוא שיש לו תפיסת יד בכל בית מהן, נעשו כמי שהם אורחים אצלו.”

פשט: אם בעל הבית השכיר בתים בחצרו, אבל הוא השאיר את חפציו בכל בית, השוכרים אין להם מעמד של דיירים נפרדים — הם כמו אורחים אצלו, והם אינם אוסרים.

חידושים והסברים:

1. **יסוד תפיסת יד:** העובדה שהמשכיר עדיין מסתובב בביתם (בא לקחת, להביא דברים) — זה מראה שהוא לא מסר לגמרי את הבית. הוא נשאר בעל הבית, והשוכרים הם כמו אורחים.

2. **"במה דברים אמורים? שהניח שם דבר שאסור לטלטלו בשבת, כגון טבל והשוש"ה"** — הרמב"ם עושה חילוק: רק כאשר הוא השאיר **דברים שאסור לטלטל בשבת** (כמו טבל או חתיכת מתכת גדולה) — זה מבטיח שכל השבת חפציו נשארים שם, ויש לו תפיסת יד.

3. **אבל אם הוא רק השאיר כלים שמותר לטלטלן** — **"הואיל ואפשר שיוציאם היום ולא ישאר לו שם תפיסת יד, הרי אלו אוסרין עד שיערובו"** — כי הוא יכול תיאורטית להוציא את כל הדברים בשבת,

- אבל אם הבור מלא מים — מים אפשר להשתמש, ממילא חוזרים לכלל שדבר ששניהם יכולים להשתמש אסור לשניהם בלי עירוב.

הלכה — באר מלאה מים (המשך)

פשט: כאשר הבאר מלאה מים, שניהם (עלייה וחצר/מרפסת) יכולים להשתמש בה, ולכן הדין "אין מניחין ולא מערבין" — אסור לטלטל עד שעושים עירוב.

חידושים והסברים:

1. **קושיה:** מדוע לא נאמר שאם הבאר קרובה יותר למרפסת/עלייה, רק הם יכולים להשתמש בה — כמו אצל סלע שהוא עשרה טפחים גבוה?

2. **תירוץ (מהגמרא):** אצל סלע, אם זה עשרה טפחים, העליונים משתמשים בו. אבל אצל באר של מים זה שונה — **מים משתנים**, הם יורדים לפעמים באמצע שבת. כאשר המים יורדים, זה נעשה קשה לשני הצדדים, ממילא זה "שניהם משתמשים בקושי" — לשניהם קשה, ואי אפשר לומר שלאחד יש גישה טובה יותר.

3. **חידוש לגבי תבואה לעומת פירות לעומת מים:** הכלל הוא שכל דבר ש"מתלכלך בשבת" — שיכול להשתנות באמצע שבת — יש לו אותו דין כמו מים. פירות גם מתלכלכים, ממילא אותו דין היה חל. אבל **תבואה** (שאי אפשר להוציא בשבת כי היא מוקצה) היא כמו אבנים — היא יציבה, רואים אותה כמציאות קבועה, ואז חוזרים לדין הרגיל של סלע (תלוי מי קרוב יותר).

הלכה — שתי חצרות זו לפניו מזו

דברי הרמב"ם: שתי חצרות, אחת בפנים מהשנייה. בני הפנימית צריכים לעבור דרך החיצונה כדי לצאת או להיכנס. החיצונה אף פעם לא צריכה להיכנס לפנימית.

ערבו הפנימים ולא ערבו החיצונים

פשט: רק הפנימיים עשו עירוב — הפנימית מותרת, החיצונה אסורה. הפנימית מותרת לטלטל בחצרה. אבל החיצונה אסורה כי הפנימי עובר דרך שם, והוא כמו שותף שלא השתתף בעירוב שלהם.

ערבו החיצונים ולא ערבו הפנימים

פשט: שתייהן אסורות. הפנימית — כי הם לא עשו עירוב. החיצונה — כי הפנימי (שאינו לו עירוב) עובר דרך חצרם, והוא כמו שותף בלי עירוב.

ערבו זו לעצמה וזו לעצמה

פשט: **כל אחת מותרת בפני עצמה, אבל אם

ערבו זו לעצמה וזו לעצמה

פשט: כל אחת מותרת בפני עצמה, אבל אסור לטלטל מזו לזו.

חידוש — הכלל "רגל המותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה": מדוע הפנימי לא מפריע כאשר הוא עובר דרך החיצונה? כי יש לו עירוב משלו, הוא "מותר במקומו". ברגע שיש לו חצר משלו עם עירוב, לא מחשיבים אותו כ"זר" בחיצונה. זהו היסוד: **רגל שמותרת במקומה, אינה אוסרת במקום זר.**

שכה אחד מבני החיצונה ולא עירב (כאשר פנימית כן עשתה)

פשט: פנימית בהיתרה עומדת — הפנימית נשאת מותרת. העירוב של הפנימי כשר, והוא אינו מפריע.

עשו שתייהן עירוב אחד — הניחיהו בחיצונה

פשט: שתי החצרות עושות עירוב אחד ומניחות אותו בחיצונה. אם אחד משניהם (בין מבני החיצונה בין מבני הפנימית) שכה — שתייהן אסורות, עד שהוא מבטל את רשותו.

הסבר: אם אחד מהחיצונה שכה — פשוט, העירוב פסול. אם אחד מהפנימית שכה — מכיוון שהעירוב מונח בחוץ (בחיצונה), אי אפשר לומר שאצלו

יביאו לשם כלים ששבתו בבתיהם."

פשט: סלע או גבעה בחצר שגבוהה 10 טפחים נחשבת כרשות נפרדת השייכת גם לחצר וגם למרפסת — ממילא אף אחד לא רשאי להביא לשם כלים מהבתיים.

חידושים והסברים:

1. **פחות מעשרה טפחים:** אינו רשות לעצמו, אלא חלק מהחצר. שניהם מותרים לטלטל "כלים ששבתו בחצר" אבל לא "כלים ששבתו בבתיים" — כי זה מרחב משותף בלי עירוב.

2. **אם גבוה עשרה ורובו נכנס למרפסת פחות מארבעה טפחים:** זה נחשב כחלק מהמרפסת (שרגלם שוה בה — נוח להשתמש מהמרפסת). בני מרפסת מותרים, בני חצר אסורים.

3. **אם מרוחק מן המרפסת יותר מארבעה טפחים:** זה לא נחשב כחלק מהמרפסת עצמה, אלא שניהם יכולים להשתמש בו דרך זריקה, ממילא שניהם אסורים בו עד שיערבו.

הלכה — מצבה רחבה ארבעה טפחים לפני המרפסת

דברי הרמב"ם: „מצבה רחבה ארבעה טפחים לפני המרפסת — אין אנשי מרפסת אוסרין את בני החצר, שנחלקו ממנו.”

פשט: סלע רחב (4 טפחים) מול המרפסת יוצר הפרדה בין מרפסת לחצר, כך שהמרפסת נעשית רשות נפרדת.

חידושים והסברים:

1. **החידוש האמיתי:** החידוש אינו שאנשי מרפסת לא יכולים לטלטל בחצר (זה הם ממילא לא יכלו), וגם לא שהם אינם אוסרים. **החידוש האמיתי:** קודם לכן שניהם — חצר ומרפסת — יכלו להשתמש בסלע/תל דרך זריקה, ולכן היה אסור לשניהם. עכשיו עם המצבה הסלע נחתך מהמרפסת — המצבה היא סימן/מחיצה שאדם המרפסת לא יזרוק דברים. ממילא הסלע שייך רק לחצר, והחצר מותרת לטלטל לסלע, אבל מרפסת לא.

הלכה — זיזין היוצאין מן הכותלים

דברי הרמב"ם: „זיזין היוצאין מן הכותלים — כל שהוא למטה מעשרה טפחים נחשב כחצר, וכל שהוא בתוך עשרה טפחים העליונים הסמוכים לעליה נחשב כעליה, והנשאר בין עשרה תחתונים לעשרה עליונים — שניהם אסורים בו.”

פשט: זיז (סלע או קרש שבולט מהקיר) — ב-10 הטפחים התחתונים הוא שייך לחצר, ב-10 הטפחים העליונים הקרובים לעלייה הוא שייך לעלייה, והחלק האמצעי אסור לשניהם.

חידושים:

- החלק האמצעי הוא מרחב משותף שבו שניהם יכולים להשתמש — בדיוק כמו זריקה או סולם ששניהם משתמשים. ממילא שניהם אסורים בו בלי עירוב.

הלכה — בור שבחצר מלא פירות טבל

דברי הרמב"ם: „בור שבחצר שהיה מלא פירות טבל שאסור לטלטלן בשבת — הרי הוא וחללו כסולם התלוי בחצר. אם היה גבוה עשרה — אוסר, ואם לאו — אינו אוסר.”

פשט: בור מלא טבל (שאסור לטלטל בשבת) נחשב כאילו הבור מלא בדבר מוצק — כי אי אפשר להוציא אותו. אם הבור עם קירותיו גבוה 10 טפחים, הוא נעשה מחיצה/רשות לעצמו.

חידושים:

- היסוד: מכיוון שהטבל אסור בטלטול, רואים כאילו הבור מלא בפועל — הוא אינו עוד חלל אלא מוצק.

פשט: שתי מרפסות אחת מעל השנייה, שתיהן רוצות לשאוב מים מבור. צריך מחיצה של 10 טפחים (כפי שנלמד בהלכות שבת) כדי שלא יראה כאילו שואבים מרשות אחרת. אם ביניהן 10 טפחים — הן נחשבות כגוזזות אחת (כמו חצר), ושתיהן צריכות עירוב. אם יותר מ-10 טפחים — הן רשויות נפרדות, וכל אחת מותרת לשאוב לבדה.

הלכה — עליון עשה מחיצה ולא תחתון / תחתון עשה ולא עליון דברי הרמב"ם: „לא עשה העליון מחיצה ועשה התחתון — אף התחתון אסור למלאות, מפני שהעליון נאסר עליו. עשה העליון ולא עשה התחתון — העליון מותר למלאות.”

פשט: כאשר רק התחתון יש לו מחיצה — העליון אינו רשאי לשאוב (אין מחיצה), והתחתון גם אינו רשאי, כי לעליון יש דריסת הרגל והוא "אסור במקומו" (רגל האסורה במקומה אסרת שלא במקומה). להיפך — כאשר לעליון יש מחיצה — הוא מותר לשאוב, כי רק לתחתון יש דריסת הרגל דרך רשותו.

הלכה — שניהם בנו יחד מחיצה (שותפים)

חידוש: כאשר שניהם (עליון ותחתון) בנו יחד מחיצה אחת — אפילו היא אינה 10 טפחים — שניהם אינם רשאים לשאוב עד שיעשו עירוב. הסברא: מכיוון שהם שותפים במחיצה, לתחתון יש שייכות למקום העליון (כמו דריסת רגל להיפך). לגבי ההיתר של מחיצה אין הבדל איפה המחיצה עומדת פיזית — היא רק צריכה להיות 10 טפחים. מכיוון שהיא שייכת גם להם, הם צריכים עירוב עם הקומה השנייה.

הלכה — שלש דיוטות זו למעלה מזו (שלוש קומות)

דברי הרמב"ם: „שלש דיוטות זו למעלה מזו, העליונה והתחתונה של אחד — לא ישלשל מן העליונה לתחתונה דרך אמצעות, שאין משלשלין מרשות לרשות דרך רשות. אבל משלשלין מן העליונה לתחתונה שלא דרך אמצעות.”

פשט: שלוש קומות — העליונה והתחתונה שייכות לאדם אחד, האמצעית לאחר. אסור להוריד דברים מלמעלה למטה דרך רשות האמצעי, כי עוברים דרך רשות זרה. אבל אם יש דרך (מרפסת) שלא עוברת דרך האמצעי — מותר.

הלכה — שתי דיוטות זו כנגד זו (שפיכת מים)

דברי הרמב"ם: „שתי דיוטות זו כנגד זו וחצר אחת תחתונה — לא ישפכו לתוכה עד שיערבו שתיים עירוב אחד.”

פשט: שני בתים ששופכים מים לאותו שטח משותף (חצר) — צריכים עירוב, כי הם משתמשים בשטח משותף.

הלכה — עוקה (תעלה למים)

דברי הרמב"ם: „עשה מקצתה עוקה בחצר ומקצתה לא עשה — אלו שבעוקה שופכין לתוך העוקה שלהן, ואלו שלא עשו לא ישפכו לחצר עד שיערבו.”

פשט: מי שיש לו עוקה (תעלה למים) מותר לשפוך לעוקה שלו — כי הוא אינו משתמש ברשות השני. אבל מי שאין לו עוקה אינו רשאי לשפוך בחצר עד שעושים עירוב — כי הוא משתמש בשטח משותף.

חידושים:

1. מי שאין לו עוקה אינו רשאי אפילו לשפוך בחצר (לא בעוקה של השני) — כי יש שני אנשים בחצר, זה ערבוש שאסור בלי עירוב.

בבית יש עירוב כשר. הוא צריך להגיע לחיצונה כדי להשתמש בעירוב, ממילא שתיהן אסורות.

רבי עובדיה מברטנורא מוזכר — אפשר לבטל רשות מחצר לחצר.

עשו שתיהן עירוב אחד — הניחהו בפנימית

פשט: אם שכח אחד מן החיצונה — פנימית מותרת, כי העירוב שלהם מונח אצלם והם לא שכחו. אבל אם שכח אחד מן הפנימית — שתיהן אסורות, כי העירוב מונח אצלו אבל הוא לא השתתף.

הכלל הגדול

חידוש: אין מציאות שהחיצונה יש לה עירוב והפנימית אין לה. יש מציאות שהפנימית יש לה והחיצונה אין לה, אבל לא להיפך — כי הפנימי עובר דרך שם, ו"רגל האסורה במקומה אסרת שלא במקומה.”

דר בה אחד בחצר זו ואחד בחצר זו

פשט: כאשר יש רק אדם אחד בכל חצר (פנימית וחיצונה), אינם צריכים לערב — כל אחד מותר לטלטל בחצרו.

חידוש: יחיד בחצרו מותר מצד עצמו (הוא אינו צריך עירוב כי הוא לבדו), ממילא הוא "רגל המותרת במקומה" — והוא אינו אסור שלא במקומו. הוא אינו רשאי להוציא מחצרו לשנייה, אבל הוא אינו מפריע לרשות השני.

הלכה — שלוש חצירות הפתוחות זו לזו

דברי הרמב"ם: „שלוש חצירות הפתוחות זו לזו, ערבו שתיהן החיצונות עם האמצעית — הן מותרות עמה והיא מותרת עמה, אבל שתי החיצונות אסורות זו בזו עד שיעשו שלשתן עירוב.”

פשט: שלוש חצרות שפתוחות זו לזו — כאשר שתי החיצוניות עושות עירוב עם האמצעית, כולן מותרות לטלטל לאמצעית, אבל שתי החיצוניות אסורות לטלטל אחת לשנייה עד ששלשתן עושות יחד עירוב אחד.

חידושים:

- הטעם הפשוט הוא כי החיצונה מצד אחד לא עשתה עירוב עם החיצונה מהצד השני. החידוש הוא אבל שהן אינן אסורות אחת על השנייה — אף על פי ששני הצדדים נפגשים באמצע באמצעית, זה לא מפריע, וכל עירוב נשאר בפני עצמו תקף.

יחיד בחצר — מתי אין צורך בעירוב

פשט: אם בכל אחת משלוש החצרות יש רק בית אחד (אדם אחד), אין צורך בכלל בעירוב, כי יחיד בחצר אינו צריך עירוב. אפילו שאנשים עוברים דרך החצר האמצעית — מכיוון שכל אחד מותר במקומו, זה לא מפריע.

הכלל של רגל המותרת/האסורה

חידוש: הרמב"ם קובע כלל: רגל האסורה במקומה — אסרת שלא במקומה. אדם שלא עשה עירוב בחצרו שלו (אסור במקומו), כאשר יש לו דריסת הרגל בחצר חיצונית, הוא אסור שם גם. אבל רגל המותרת במקומה — אינה אסרת שלא במקומה — כאשר הוא מותר בחצרו שלו, הוא אינו אסור אצל השני, כי הוא לא מתערבב עם השני.

גוי בפנימית וחיצונה

חידוש: גוי שגר בחצר — אפילו במצב של פנימית וחיצונה — נשאר הדין שצריך שכירות. הטעם: הגזירה על גוי היא שיהודי לא יגור לבדו עם גוי (שמא ילמוד ממעשיו). הגוי נחשב כרבים — ממילא הוא אסור על החיצונה, וצריך שכירות רשות מהגוי.

הלכה — שתי גוזזות זו על גב זו (שאיבת מים מבור)

דברי הרמב"ם: „שתי גוזזות זו על גב זו — אם היו ביניהן עשרה טפחים, שתיהן צריכות לערב כאחד (כגוזזות אחת). אם היו ביניהן יותר מעשרה — כל אחת לעצמה, שתיהן מותרות למלאות.”

2. אבל אם לשניהם יש עוקה – כל אחד הולך לשלו, הם בכלל לא מעורבים, ואין צורך בעירוב.

--- *עד כאן פרק ד'.

תמלול מלא

הלכות עירובין פרק ד' – הנחשבים לבית אחד

הקדמה לפרק ד'

דובר 1:

בואו נלמד הלכות עירובין פרק ד'.

כבר למדנו הלכות שונות בעירובין. הפרק האחרון היה על מה שעושה שתי חצרות שנמצאות בסמוך, מתי רואים אותן כשתי חצרות נפרדות, איך יכולות להיות כחצר אחת? הכל מבחינת המבנה של החצר.

עכשיו הולכים לדבר קצת יותר, נושא דומה, אבל איך אנו רואים את הענין של רשות היחיד – מתי דברים נחשבים כרשות אחת, ומתי זו רשות נפרדת. לא עוד דין על המחיצות איך זה בנוי, אלא יותר דין אילו אנשים, מה הקשר בין האנשים? אם אנשים אוכלים ביחד וכדומה, זה נחשב כבר אפילו בלי הענין של המחיצות שזה בית אחד, אפילו בלי העירוב. נכון?

במילים אחרות, עירוב הוא חלק – עירוב הוא כאשר נעשים שותפים בפת. יש את זה שזה ממש בית אחד כי ממש, אוכלים ביחד. אז לא צריך עירוב. לא צריך עירוב.

אז במילים אחרות, עירוב צריך כאשר זו רשות אחת אבל שתי דירות. הדירות, אנחנו צריכים לדעת מה נקרא שני אנשים? זה הדבר הראשון שצריך לקחת לפרק ד'. אבל אם זה אדם אחד, לא צריך עירוב, צריך עירוב טבעי, כמו שאוכלים ממש ביחד.

דובר 2:

כן...

הלכה א – אנשי חצר שאוכלים על שולחן אחד

דובר 1:

נכון. כאן אומר – אומר הרמב"ם כן: **אנשי חצר שאוכלים כולם אוכלים על שולחן אחד תמיד**. אז יש חצר אחת עם בתים אחרים בחצר, בדרך כלל לא היו מותרים להוציא מכל אחד מהבתים, אבל אם זה סוג של חצר שבה אוכלים כולם ביחד על אותו שולחן תמיד, הם חולקים מטבח, **אע"פ שכל אחד ואחד יש לו בית בפני עצמו**, אפילו אם יש להם גם לכל אחד בית נפרד, אבל הם אוכלים ביחד, **אין צריכים עירוב**, לא צריכים עירוב, **מפני שהן כולם כאנשי בית אחד**, נחשבים כאנשי בית אחד.

הם לא צריכים עירוב, עירוב הוא לעשות שיהיו שותפים בפת, הם ממש שותפים בפת, זה נחשב... ובניו ובני ביתו או עבדיו או עשרה מלוה, הם לא עושים אוסר רשות היחיד, ואינו צריך לערב עמהם, לא צריך לעשות עירוב מיוחד, כי כבר יש לו עירוב בטבע, יש לו כבר עירוב אמיתי, זה שהם אוכלים ביחד. **כך אלו כולם כאנשי בית אחד**, גם כאשר יש אפילו בקנה מידה גדול יותר, כמה משפחות ביחד, אבל אם הם בחצר אחת והם אוכלים ביחד, נחשבים אנשי בית אחד, **והרי שניהם סמוכים על שולחן אחד**. מה עושה קבוצת אנשים להיחשב כמקום אחד, רשות היחיד אחת? שהם אוכלים מאותו שולחן.

המקור של הדין הזה

דובר 1:

ומניין, מאיפה הוא יודע את זה? הוא יודע את זה פשוט מעירוב, כי זה מה שעירוב עושה. עירוב עושה את זה רק בדרך, בדרך פורמלית כזו. כאן יש לו... הוא אומר את זה הפוך. נראה, מובן לכל שבית אחד לא צריך עירוב, אשתו ובניו ביתו, אז אם הם סמוכים על שולחן אחד, זה טוב.

דין: מה המשמעות של "תמיד"? – דוגמאות של מחנה וקיבוץ

דובר 1:

ומניין, אומר הוא הלאה, ומניין אם צריך לעשות עירוב עם אנשי חצר אחרת, אם יש את הקבוצה הזו, אנשי החצר, חצר שלמה אבל הם אוכלים ביחד, לא סעודות שבת, הם אוכלים ביחד על שולחן אחד. הכל. הכל. אתה אומר לי שהם אוכלים תמיד ביחד? כן, עד כאן. לא שפעם אחת אכל מסיבה ביחד. לא, לא פעם אחת, לא התכוונתי לומר, אבל יש להם קביעות של אכילה ביחד על שולחן אחד. זה מחנה בעצם.

הוא לא אומר בבירור תמיד. יכול להיות שיש להם גם... יכול להיות גם שלכל אחד יש מטבח משלו, אבל הוא אוכל שם. כתוב כאן תמיד. מחנה, אני אומר לך, מחנה הוא דוגמה טובה לזה. הוא גר אולי בבתיים נפרדים, אבל כולם אוכלים באותו חדר אוכל. או קיבוץ, שבו היו אוכלים כולם באותו חדר אוכל.

הלכה ב – כאשר החצר רוצה לערב עם חצר אחרת

דובר 1:

ומניין, אם אנשי החצר רוצים אבל עכשיו לעשות עירוב עם החצר הסמוכה, הם רוצים... שיהיה מבוי, כן? שיהיו כמה חצרות ביחד. ומניין אם צריך לעשות עירוב עם אנשי חצר אחרת, או במקום שאפשר לעשות שיעשו עירוב וזה יהיה כחצר אחת. איזו עירוב אחד לכולם, אז אנחנו זוכרים שכל בית צריך לתת פת כאשר עושים כמה חצרות. אבל כאשר החצר, הואיל והם אוכלים כאחד, מספיק עירוב אחד לקבוצה. ופת אחד בלבד מניחין אותו במקום שמערבין עמו. למשל, אם הם רוצים לעשות את העירוב, אנשי החצר, אלו שעליהם אנו מדברים כאן, המחנה, רוצים לעשות עם החצר הסמוכה, צריכים לקחת פת אחת, כי כאן זה כבר נחשב קבוצה אחת, והם צריכים להניח את הפת במקום שבו רוצים לעשות את העירוב, בחצר האחרת. וזה מספיק, לא צריך עוד... לא צריך שכל אחד מהם יעשה עירוב.

או הניחו עירוב אצלן, אם המקרה ההפוך, המחנה האחר ליד זה, החצר האחרת ליד זה, באה אליהם, אינם צריכין ליתן, לא צריכים כלל להניח פת, כמו שכבר למדנו שבית שמניחין בו עירוב, שבמקום שבו מניחים את העירוב, כאשר כולם יכולים לבוא לאכול שם, הבית שבו מניחים את העירוב לא צריך לתת פת נוספת, אינו צריך ליתן פת, מספיק שהוא נותן את המקום. זה אותו דבר כאן, שכל אותן הבתים כבית אחד הן חשובין, כל הבתים בחצר האחת נחשבים כבית אחד, יהיה גם אותו מקרה, שבמקרה כזה צריך או לתת רק פת אחת, או לא צריך לתת אף פת אחת, אלא הואיל והעירוב נמצא שם, מספיק שהם נעשים שותפים והם נעשים כבית אחד עם החצר האחרת.

הלכה ג – אנשי חצר שערכו

דובר 1:

וכן אנשי חצר שערכו, אנשי חצר שעשו עירוב, זה לא אומר שהם סמוכין על שולחן אחד, אלא הם עשו את השולחן האחד הפורמלי, זה שיש פת אחת שכולם שותפים בה, בזה איזו נעשו כולן כבית אחד, נחשבים גם כן, כל האנשים מהחצר, כבית אחד. ואם הם רוצים אחר כך לקחת את החצר שכבר מעורבת, ולערב אותה עם חצר נוספת, והן צריכין לערב עם חצר שני, לא צריך להביא מכל אחד מאנשי החצר פת, כמו שהיו צריכים לעשות בחצר אחת, אם הם כבר מעורבים, צריך רק להביא כיכר אחד בלבד. היא שמעליכין על הקהל למקום שמערבין בו.

דין: פת לעומת כיכר

דובר 2:

למה הוא החליף מפת לכיכר? אני לא יודע.

לעצמו והם לא אוכלים במקום אחד, אבל הואיל והן אב ובנו או רב ותלמידיו הרי הן כבית אחד. מעניין, רבי עם חסידים. אבל אב ובנו, זה אומר כל משפחה. למשל, קורה שהאיש והאישה, אני יודע שהם לא חיים ביחד, אין להם שלום בית טוב, יש להם שני מטבחים נפרדים, אבל זה אותו דבר לכאורה, כי אב ובנו פירושו ביחד, זה אומר משפחה אחת.

דיון: "שרויין בחצר" – דווקא לבדם

דובר 1:

אה, אבל הוא אומר שזה דווקא שרויין בחצר, זה אומר שהם היחידים בחצר, כך משמע מהגמרא. אם יש עוד, לא ברור. כך משמע מהגמרא, שהאנשים האחרים אוסרים עליהם. אז הם צריכים כן, אפילו ביניהם. הם צריכים לעשות עירוב עם האנשים האחרים, לא ביניהם.

דובר 2:

אה, כי הם לא דווקא אוכלים במקום אחד, אוסרים עליהם.

דובר 1:

פשוט, כן, אתה צודק.

כן, הוא אומר... לא, יכול להיות שהמילה כאן היא, שלא אפילו פעם אוכלים לבד, הוא לא בא כל יום ארוחת בוקר למטבח של אבא, אבל אביו משלם עבור ארוחת הבוקר שלו, מבין? הוא בית אחד, יש לו משק בית אחד, למשל החשבונות, אין חשבון בנק נפרד. אבל אני רוצה להבין, כאשר הרמב"ם אמר קודם, באדם אוסר אשתו של אדם ובניו ובניו אוסרין, האם התכוון לומר באופן שהם סמוכים על שולחן יחד, כי זה המקרה הרגיל, או אפילו בלי זה?

דובר 2: אז אב ובנו, רב ותלמידו פירושו גם אותו דבר, זוג, איש ואישה שמסיבה כלשהי אוכלים בנפרד. נו, על זה הוא מדבר אב ובנו, כי כאן קורה לפעמים דבר כזה שהם יאכלו בנפרד. שהם גרים בנפרד, לא שהם אוכלים בנפרד. איש ואשתו רגילים גרים באותו בית, לא מתחילה השאלה. כאן זה, אפילו הוא גר בבתיים נפרדים, אבל זה באותה חצר, ואפילו הם לא סמוכים על שולחן אחד, זה אומר לא תמיד, זה כל כך רגיל, כן, בשבת הוא בא לאכול אצל אבא, כל השבוע הוא אוכל במטבח שלו, אני יודע מה, זה כך.

דובר 1: טוב מאוד.

הלכה ו: האחים שאינם סומכין על שולחן אביהם

דובר 2: הלאה, ביחד, האחים, טוב מאוד. קבוצת אחים שגרים ביחד, זה יותר מסובך. האחים, יש אחים שלכל אחד יש בית משלו, "כל אחד מהם יש לו בית בפני עצמו ואינם סמוכים על שולחן אביהם", הם לא אוכלים אצל האב, הם כולם התחתנו, לכל אחד יש משק בית משלו. "וכן הנשים או העבדים שאינם סמוכים על שולחן בעליהם ורביהם תמיד", זה הנשים שלד, כן, הם לא אוכלים ביחד על שולחן בעלן ורבן, "אבל אוכלים הן על שולחן בשכר מלאכה שעושיין לו, או בטובת יום ידועים", ביום טוב יפה הם עולים, או כאשר הם עבדו עבורו והם הרוויחו את זה.

דובר 1: לא, הנקודה היא לאכול אצלו.

דובר 2: אה, אה, אה, סליחה, הוא מתכוון לומר... אממ... סליחה, זה אומר, הם לא אוכלים, כלומר, חלק מהשכר שלהם הוא שיש לפעמים שולחן שהם אוכלים ביחד.

דובר 1: לא, לא על עבדים הוא אומר השכר, או על הילדים, בטובת יום ידועים, אני יודע, בפורים הוא עושה להם מסיבה לילדים.

דובר 2: "כמו שהסועד אצל חברו שבוע או חודש", כמו שאדם יכול לפעמים להתארח אצל חבר ולהתארח בביתו שבוע או חודש.

דובר 1: חבל שהחבר היה כך חודש, כל כך קל.

דובר 2: זה כך, "אם אין עמהם דיירים אחרים בחצר, אינן צריכין לערוב", לא צריך לעשות עירוב. כי זה מספיק שזה יהיה כקבוצה אחת. אפילו הם לא אוכלים תמיד, אבל הם משפחה, ושני דברים, אחד הם משפחה, ושנית, קורה שאוכלים ביחד.

דובר 1:

כאשר עושים עירוב מה מניחים?

דובר 2:

אחד תרגם את זה לפת.

דובר 1:

כן, פת. כיכר פירושו ככר לחם. פת סתם, פת שלימה, שלמה.

דובר 2:

כן כן, פת אחת או כיכר זה פת אחת, אני חושב שזה אותו דבר. אולי כיכר יכול להיות לא שלמה, כי שיתופי מבואות לא צריך להיות שלמה.

דובר 1:

אה, יכול להיות כל מאכלים. וכאן מדברים על שזה יהיה מבוי שמכיל את שתי החצרות. לכאורה. אני לא יודע, כאשר מערבים שתי חצרות ביחד, זה נקרא שיתופי מבואות או עירובי חצרות? מה זה עירובי חצרות? אומרים שזה נעשה כחצר אחת. העירוב עושה את שתי החצרות ביחד. צריך פת שלימה. זה בוודאי היה בהלכה.

דובר 2:

אוקי, אתה יודע אם כיכר פירושו פרוסה?

דובר 1:

אני לא יודע אם כיכר פירושו פרוסה. כיכר זה עוד... זה שם נרדף לכיכר.

דובר 2:

לא, הוא פשוט ניסה לומר תורה, אבל אולי פשוט זה אותו דבר.

דובר 1:

טוב מאוד.

טוב מאוד. אז זה החידוש, שלא... בקיצור, בואו נאמר בפשטות.

הלכה ד – חמשה שגבו עירוב

דובר 1:

אומר הרמב"ם הלאה: חמשה שגבו עירוב, חמישה... במקום חמישה... קודם אמר חמישה אנשים בחצר אחת, מה שהוא אומר הוא לכאורה פשוט. הם למדו, ההלכה הולכת כך, סדר ההלכה הוא כאן, כן? משפחה אחת צריכה רק עירוב אחד. חצר שלמה שמטובה על שולחן אחד, היא משפחה אחת, צריכה רק עירוב אחד. זה אומר, הם לא צריכים עירוב ביניהם, אבל הם הולכים לבית הסמוך, צריכים להביא רק פת אחת. לא רק משפחה אחת או סמוך על שולחן אחד אחד, אפילו סתם חצר שלמה שעשתה עירוב, נעשים עכשיו כבית אחד, שולחים רק פת אחת. לא רק חצר שלמה, אפילו חצי חצר. חמישה אנשים מהחצר גבו פת, והולכים לשאת את הפת למקום, לחצר שבה מניחים את העירוב. האנשים שגבו את העירוב, כי יש לנו עכשיו חמש פיתות שחמישה בתיים נפרדים נתנו, שאין מליכים, איינער צריכים להוליך על דעת חמשתן אלא כיכר אחד. אין צורך שכל הפיתות יגיעו למקום שבו מניחים את העירוב. מספיק שלוקחים פת אחת. שכיון שגבו כולם נעשו כאנשי בית אחד. עם נתינת הפיתות עצמן הם כבר נעשו כאנשי בית אחד, ועכשיו צריך רק לשאת לחצר האחרת שאיתה רוצים לעשות ביחד את העירוב, אבל הם לא צריכים לשאת את כולן.

כמה אנשים, ברגע שכמה אנשים הכניסו את הפיתות שלהם ל, מה זה, לסל הקטן, מכניסים את זה... זה כבר נעשה ביחד.

הלכה ה – אב ובנו, רב ותלמידו

דובר 1:

הלאה, האב ובנו או הרב ותלמידו שהן שרויין בחצר, שגרים ביחד בחצר אחת, אפילו הם גרים בבתיים נפרדים, אינן צריכין לערוב, הם לא צריכים לעשות עירוב, והן כבית אחד. אז כאן הוא לא אומר אם הם אוכלים ביחד. אפי' שכל אחד אוכל משלו ואין אוכלין במקום אחד, אפילו כל אחד אוכל

השיטה כאן. אני מתכוון, כאן יש איזו שאלה לגבי איפה ישנים בנפרד, האם הולכים אחרי השינה או הולכים אחרי האכילה ביחד.

דובר 1: הרמב"ם מדבר על זה שהם ישנים בנפרד.

דובר 2: נכון, הוא מדבר שהולכים אחרי האכילה ביחד.

דובר 1: נכון, משהו יש שיטה של שמואל שהולכים אחרי השינה.

דובר 2: כן, זו הישועה של הרמב"ם, או שם יותר ספציפית, על האכילה ביחד רק מזמן לזמן. צריך לבדוק, אוקיי. נראה בעוד רגע.

הלכה ז: חמש חבורות ששבתו בטרקלין אחד

דובר 2: הלאה. "חמש חבורות ששבתו בטרקלין אחד". יש לך לא יודע מה, מלון, ארמון גדול, ויש שם חמש קבוצות אחרות. אז ככה, "אם מפסיק בין כל חבורה וחבורה מחיצה המגעת לתקרה", אם שמים מחיצה גדולה שמגיעה עד התקרה, ממש מחלקים את האולם לאחריים, "הרי כל חבורה מהן כבית בפני עצמו", זה כלום כבר, זה רק מחיצה שעששו שמו. זה נפרד, אם זה אומר כמו בית בפני עצמו, הם נפרדים, "לפיכך צריכין פת בכל חבורה וחבורה".

"אבל אם אין מחיצה המגעת לתקרה", אם זו לא מחיצה מלאה, לא מגיעה מעל התקרה, זה כמו קהילה גדולה, אבל לא אומרים מחיצה קטנה של עשר אמות או משהו, אלא עד לתקרה, זה השיעור מחיצה, "הרי כולן כקהל אחד, שכולן כאנשי בית אחד חשובין".

דובר 1: כן. אוקיי, מאוד טוב. זה אומר שבשבתון, והם באולם אחד, צריך לאכול ממתבחה אחד, לא צריך. אבל אם השאלה היא במלון, אבל כמו שאומרים, נכנסים לאכול ביחד באולם הגדול, אבל אין מחיצה המגעת לתקרה, כמעט אין מחיצה המגעת לתקרה, אז צריך לפטור בשיטה.

דובר 2: הם בחדרים נפרדים, בעיקרון. מחיצה המגעת לתקרה, כל הטרקלין הוא כמו כמה אנשים עושים שבת שבע ברכות באולם גדול יותר שמחולק לכמה, ויש ריקודים מיד. אם יש מחיצה המגעת לתקרה, זה כמו שכל אחד הוא מסיבה נפרדת, כן? והם לא... צריך להיות שאלה ב... האם אפשר לטלטל במסדרונות בין האולמות השונים.

דובר 1: צריך לעשות עירוב, כן. צריך לעשות עירוב. אם זו עיר, צריך את כל העיר, או אם זה באותה חצר, או אם יש חצר. צריך לבדוק אם יש משהו שיש אחד שבאמת כל הבית שייך לו, כי הם האורחים שלו, צריך לדעת האם האורחים שלו שכרו, והוא מערב עבורם.

דובר 2: כן, אוקיי.

הלכה ח: מי שיש לו בחצר חבירו בית שער, אכסדרה, ומרפסת

דובר 2: עד כאן ההלכות של איך אפשר להפוך אותנו למשפחה אחת כמו עכשיו. עד עכשיו למדנו על אנשים שהם לא אוסרם, כי הם עדיין חלק מאותה משפחה או אותה חצר, לא אותה חצר, סליחה, אותו בית כביכול.

עכשיו צריכים ללמוד, נלמד את הקבוצה הבאה מההלכות, נלמד איך מספיק שיש אחד שכן. מי אומר שזה בית, או איזה בית אומר שזה בית שעושה עבור דירה נוספת, עוד כמו משפחה שממילא צריך עירוב.

בחצר, אם זו משפחה אחת, משק בית אחד, לא צריך עירוב. עכשיו השאלה, מה קורה כשיש בחצר עוד אנשים אבל לא ברור? הם לא גרים שם באופן מלא, או סוגים אחרים של דברים, אחד יש לו זכות בחצר של אדם אחר לעשות שם משהו וצריך עכשיו לעשות עירוב.

"מי שיש לו בחצר חבירו", בחצר של אחר יש לו זכות שם, הוא שכר חלק או מה? מה יש לו? יש לו בית שער! יש לו שם בית קטן, זה בית שער! בית שיש לו דלתות, בית שמוקף בדלתות.

דובר 1: לא, בית שער הוא, אבל בית שער, זה שומר רואים לפעמים. לפעמים יש משהו בית קטן כזה שהשומר גר שם, אבל זה שייך לאדם שני. למשל, החצר שלו ליד החצר של אחר, ובית השער לחצר שלו הוא בחצר של אחר.

דיון: מה המשמעות של "כמו שהסועד אצל חבירו"?

דובר 1: נכון. האם סתם אדם שאתה מסיק שהוא סועד אצל חבירו פעם אחת חודש זה לא מספיק, זה מה שאתה מתכוון לומר.

דובר 2: זה רק משל שמראה מה.

דובר 1: מבין, אני שואל, הוא אומר "כמו". אה, מה ה"כמו" סועד אצל חבירו? אולי להיפך, כאשר אחד סועד אצל חבירו לא צריך לעשות, אחד הוא אורח אצל אחד לא צריך לעשות... אותה שבת עירוב.

דובר 2: אבל שנה שלמה, כן, שנה שלמה אין לו שייכות כי פעם אחת. אבל כאן זו משפחה...

דובר 1: נכון, אבל... מה הוא מסביר? אני מתכוון הוא אומר להיפך.

דובר 2: נכון, אני מבין.

סיכום: ארבע הקטגוריות של "בית אחד"

דובר 2: בקיצור, זו קולא, כן? זה אומר אפילו שהוא לא אוכל ביחד, הוא לא גר באותו בית, מספיק שני דברים.

יש אחד שהוא גר באותו בית, פשוט שאין בעיה. זה אומר אפילו אם יש להם משק בית נפרד, אני לא יודע, זה בית אחד.

יש אחד שהוא לא גר באותו בית, אבל הוא אוכל ביחד, בני חצר שהם מנהלים הכל ביחד, גם זה טוב.

אחר כך יש אחד שהוא באותו בית וגרים ביחד, ואוכלים ביחד, כמו האב ובנו, גם זה טוב. נכון?

אחר כך יש אחד שהוא לא באותו בית ולא באותה משפחה, אחים, אבל הם כן אוכלים לפעמים ביחד, אפילו לא תמיד ביחד, הם נפגשים כל שבת סעודת שבת לאכול ביחד, אני לא יודע, אז לא צריכים עירוב. נכון?

תרגום לעברית

ואותו דבר, אחד מחזיר עירוב, וכמו תמיד ההלכה היא במקרה כזה, נעשה יותר מחצר אחרת, הם צריכים להביא גם רק פת אחת מכל החצר, ואצל מי שיהיה על אותה הלכה שאחד משתמש בפת.

יישום מעשי: בית מדרש חסידי

דובר 1: אז למשל, נאמר בית מדרש חסידי שכל אחד אוכל כל שבוע סעודת שבת ביחד, זה נחשב כעין מין כזה, אבל אם אין שם אנשים אחרים ביישוב, בשכונה. כל אחד בא לסעודת שבת. גויים צריך שכירות רשות, אני לא יודע. אבל יהודים, מי לא בא לסעודת שבת? מי לא?

דובר 2: אממ... אתה מתכוון לומר שאם הטענה היא שהקביעות עצמה לא עוזרת, אם אין קביעות?

דובר 1: אה, אין קביעות, פעם אחת היה, זה הוא יכול להיכנס, אני לא יודע.

דובר 2: הוא אומר דברים קדושים. אבל זה רק כאשר רק המשפחה גרה בחצר, רק האחים עם האבא. אבל, אתה אמרת את ההלכה, איך מחזיקים עכשיו באמצע, אם יש עוד אנשים שגרים בחצר, אז לא עוזר, כי אז זה באמת לא כמו משפחה אחת.

אפשר לעשות ממש סנס, כי אתה יכול לומר כמו מחנה קיץ, כמו שאמרת, שם הסטינג הוא שכל אחד הוא כביכול משפחה אחת, וגרים ביחד. אבל אם יש אנשים זרים באותה חצר, אז עושים את זה חומרא על כל החצר, וצריך פת אחד לכל אחד כאשר בני חצר, כי סוף סוף הם לא סומכים על שולחן אחד תמיד. זאת אמרת לפעמים כן, לפעמים לא.

דיון: שיטת הרמב"ם – שינה או אכילה?

דובר 2: אז זה מביא את המחלוקת על ההלכה למשהו, הרבי יחזיק שזה לא אמת. הרמב"ם אומר שכאן, אם הם "אוכלים על שולחן אביהם בשני בתים", הם צריכים עירובין נפרדים. ומקבלי פרס, אני לא מבין בבירור. צריך להיות חילוק אם הוא מקבל את הכסף עבור האוכל, או שהאוכל הוא מקבל מהאבא, אז זה דבר אחד, אבל אם לא... אין לי לגמרי ברור מה

כן, בדיוק. יש שני... אני יודע, דירה לא אומרת לינה, דירה אומרת מגורים. או אפשר לומר שדירה אומרת כן לינה, אבל צריך גם להיות מגורים. אני לא יודע. על כל פנים, יש שני תנאים, צריך להיות מקום דירה, אולי דירה אומרת שהוא ישן, אני לא יודע, או גר. לא... אני מתכוון לינה היא דווקא אכסדרה, באכסדרה לא גרים, אפשר לאכול שם כל יום את הברביקיו, כי זה לא מקום שגרים, אין פרטיות וכדומה. אבל בית שער, בית שער אולי למשל יכול להיות אם הוא עושה מבית העצים מקום שהוא ישן והוא אוכל, זה יאסור.

הנקודה היא, צריך להיות או מקום שאפשר לגור, לכן הוא אומר אכסדרה, בית שער, מפולש, טוב מאוד, כי אלו מקומות שאי אפשר לישון, כי זה פתוח קצת, הרבים דורסין בו. אבל בית העצים יהיה כן אם הוא עושה לעצמו שם חדר קטן שהוא אוכל, יהיה כן, זה אומר שהוא אוכל שם, סליחה, זה אומר שהוא גר שם, וצריך לערב.

הלכה ט: עשרה בתים זו לפנים מזו

אז עד עכשיו למדנו איזה סוג בית בכלל אומר שהאדם גר שם, אילו תנאים צריכים להיות. הקבוצה הבאה של הלכות יכולה להיות לא שאלה האם זה בכלל בית, אלא שזה בטוח בית, אבל השאלה היא האם הבית שייך, הולך גם לבית האחר. אין חצר. כשיש חצר זה בטוח שכל אחד שיש לו בית בחצר מסתובב בחצר, ממילא מתחילה השאלה. אבל מה אם יש בתים שפתוחים אחד לשני, אבל לא כל המקרים שנראה הם אומרים שיש להם איזה מקום, מקום משותף. כן? לא?

אז ככה, הוא אומר, **עשרה בתים זו לפנים מזו**, עשרה בתים שהם אחד מול השני, כמו עשר ספירות, לא משנה. **הבית הפנימי והשני לו**, אז ככה, הפנימי ביותר, והשני הקרוב לפנימי ביותר, **הן שניהן עושין עירוב**. שניהם צריכים לעשות עירוב. **ושמונה בתים החיצוניים**, שמונת החיצוניים, **אינן צריכין לעשות עירוב**.

למה שמונת החיצוניים לא צריכים

הוא מסביר כך, כי כשיש עשרה בתים זו לפנים מזו, כדי להגיע לפנימי ביותר, צריך להיכנס, לעבור דרך כולם כדי להגיע לפנימי ביותר. אז הרי רבים דורסין בהן, כי אנשים עוברים שם כדי להגיע לפנימי. הרי הן כבית שער, זה אומר שהבית הוא כמו בית שער, וכמו שלמדנו שדירי בית שער אינן אוסרין, זה הופך את הבית שלהם לרשות היחיד, כל הבית שלהם נחשב כמו חצר, שהוא מקום שמסתובבים.

למה התשיעי אוסר

אבל תשאל, אבל זה שליד הפנימי ביותר יש גם מקום שעוברים בו, שדורכים. התשובה היא כך, הבית הפנימי ביותר אף אחד לא דורך, רק האדם שגר שם. אחד לפניו, ככל שקרוב יותר לפנימי ביותר, פחות אנשים עוברים. אז זה שלפני הפנימי ביותר, יש עשרה בתים, כן? נאמר החמישי הוא באמצע. זה לא באמצע, הפנימי הוא העמוק ביותר, שצריך לעבור הכי הרבה כדי להגיע. אז בבית שלו אף אחד לא עובר, אז הוא בטוח רשות היחיד, כדי לצאת הוא צריך עירוב. הוא צריך עירוב אם יש עוד אדם אחד לפחות, נכון?

עכשיו השאלה, האם יש עוד אדם אחד? כי לכאורה כל הבתים עד אליו הם דרך כניסה, בית שער לבית שלו. אבל התשובה היא לא, התשיעי אין דורסין בו רבים, כי שם עוברים רק שני אנשים, שני אנשים לא אומר דורסין בו רבים. בתשיעי עובר רק האדם האחד שנכנס לבית שלו, והאדם שנכנס דרכו כדי ללכת לבית שלו.

למה העשירי צריך עירוב

אבל תשאל, הבית התשיעי הוא צריך כן עירוב מהסיבה, כי אין דורסין בו רבים. זה אומר שהעשירי צריך גם רק בגלל זה, נכון? לא, העשירי צריך פשוט כי העשירי הוא לא בית שער בכלל, הוא גר בשלו. אבל הוא צריך שני אנשים לעירוב, נכון? אם כל התשעה היו בית שער, אף אחד לא היה צריך עירוב, כי יש רק אדם אחד שגר כאן, ותשעה אנשים הם דרך כניסה אליו.

דובר 2: לא, לא, אנחנו לא צריכים את זה כאן. בית שער הוא השער לחצר. השער שייך לאדם. אוקיי. בית שער, שהרבים דורסים בו הוא מקום שאנשים דורכים. או עוברים דרכו, או זו הדרך להיכנס לחצר. כן.

או, אכסדרה היא מרפסת, אם מרפסת... אכסדרה ומרפסת הם שני מיני מרפסות. אכסדרה אני חושב היא בקומת הקרקע, ומרפסת היא מרפסת בקומה שנייה. אני חושב שכך שמעתי.

בית שער הוא השער לחצר. השער שייך לאדם. אוקיי.

בית שער שהרבים דורסים בו, הוא מקום שאנשים דורכים. הציבור עובר שם, כולם זו הדרך להיכנס לחצר. כן.

או אכסדרה, מרפסת כזו, **או מרפסת**. אכסדרה ומרפסת הם שני מיני מרפסות. אכסדרה אני חושב היא בקומת הקרקע, ומרפסת היא מרפסת בקומה שנייה.

מה ההבדל בין אכסדרה למרפסת? אני לומד לעשות בגמרא זו מרפסת. אכסדרה היא פתוחה כזו, חדר פתוח כזה שאין לו תקרה. או שיש לה תקרה ואין קירות. אוקיי. ומרפסת היא כן, שצריך לעלות במדרגות אליה.

או בית הבקר, רפת, **או בית התבן**, מקום שמחזיקים תבן, **או בית העצים**, מקום שמחזיקים עצים, **או סתם אוצר**, **הרי זה אינו אוסר עליו**, הוא לא אוסר על החצר. האנשים שגרים בחצר לא מוטרדים מזה שאדם שני יש לו כאן איזה חלק בית, סוג כזה של בית, בחצר שלו.

למה? כי זה לא חדר אמיתי.

הרי זה אינו אוסר עליו, **עד שיהיה לו עמהם בחצר**, האדם האחר, האדם שיש לו את בית השער, הוא אוסר רק אם יש לו שם מקום דירה שישמוך עליו לאכול בו פתו. רק אם יש לו שם בחצר של אחר ממש דירה שבה הוא יכול לשבת ולאכול, **לאכול בו פתו**. ואחר כך, אם יש לו כזה, אז **יהא אוסר עליו עד שיערבו עמו**, הוא אוסר בחצר, והדרך היחידה שיהיה מותר היא שיעשו עירוב, ויהיה נחשב שכולם גרים יחד בחצר.

שני תנאים: מקום דירה ואכילת פת

אבל במאי עסקינן? בדברים האלה, הוא משתמש בזה באמת, הוא עובר או מחזיק שם דברים, אבל הואיל ואינו אוכל שם, הוא לא אוכל שם, הוא לא אוסר.

הוא אומר אפילו יותר, אפילו אם הוא ישן שם. **אבל מקום לינה**, לא שהוא לא אוכל, אם הוא אוכל זה לא סוג שאפשר לאכול, הוא יכול לאכול שם פת, אבל הוא מתכוון שזה חטיף אפשר לאכול בכל מקרה, הוא לא הולך לשבת לאכול סעודה. הוא אומר, אבל **מקום לינה אינו אוסר**, אבל מקום שישנים.

זה מעניין, עכשיו הוא הולך אפילו יותר, אפילו כשזה לא רק מקום שעברו בו, אלא אפילו אם היו ישנים שם, **אינו אוסר**. **לפיכך**, **אם קבע לו מקום לאכול בו בבית שער או באכסדרה ובפתחו**, אפילו הוא קבע לאכול באופן ארעי, כמו שאמר שהוא יכול לאכול לפעמים בבית השער, בית אוצר, אבל הוא קבע, האדם עשה קביעות, אפילו הוא עשה קביעות, בכל זאת הוא לא אוסר, **לפי שאינו מקום דירה**, זה לא מקום דירה, זה לא מקום שהוא גר.

במילים אחרות, כתוב כך, **עד שיהיה לו עמה בחצר מקום דירה שסומך עליו לאכול פתו**. יש שני תנאים, צריך להיות מקום דירה, ומקום דירה כזה שהוא יכול לאכול פת. ממילא, אפילו מקום דירה, למשל מקום לינה, אפשר לישון שם, אבל לאכול הוא לא הולך, זה לא אוסר. אותו דבר, אפילו הוא קובע מקום לאכול פתו, הוא הקים את המטבח שלו, לא יודע מה, חדר האוכל שלו, השולחן, בכל זאת, אם זו לא דירה, אלא בית שער, **אינו אוסר עליו**.

דיסקוסיה: דירה דרך לינה או דרך אכילה?

כן, זה מעניין, יש שתי דרכים איך זה ייחשב בית של אדם, דרך לינה או דרך אכילה שם. כאן הוא אומר שלגבי שבת מסתכלים על האכילה. אז הוא התחיל עם אם יש לו מקום שרק עוברים או רק מחזיקים דברים, לא אוסר. אחר כך הוא אומר, אפילו במקום כזה היה ישן, גם לא אוסר. צריך להיות דווקא מקום דירה שאוכלים.

מה אם יש שני בתים בין ה... כן, שני חצרות, אותו מקרה, אבל במקום שלושה בתים שעוברים בין שתי החצרות, יש רק שני בתים.

הלכה: שני בתים בין שתי חצרות — עירוב בצד הלא נכון

והניחו עירובין, הוא עשה עירוב בבית הפתוח להם, והניחו בבית השני סמוך לחצר האחרת. הם לא הניחו את העירוב בצד שלהם, אלא הניחו אותו בצד השני, נכון?

נכון, נעשו שני עירובין, חצר א' עשתה עירוב עם האנשים שגרים אצלו והוא הניחו בביתו, והחצר האחרת הניחה עם האנשים שגרים בביתו, אז שניהם לא קנו עירוב. מדוע? העירוב לא עזר. מדוע? שכל אחד מהם הניח עירובו בבית שער של חבירו.

דיון: כיצד הבית נעשה בית שער?

הברותא א': אחרת. מכיוון שהם דיברו, הבתים הקרובים לחצר הם בית שער. כלומר, האדם שגר בבית מחצר א' גר בבית א'. זה בית שער לחצר א', ואי אפשר להניח את העירוב בבית שער. בית שער מצטרף לעירוב. והם למדו שכל כך הם עשו לא עירוב טוב, שכל ארבעתם אינם יכולים לשאת מאחד לשני. כאן, העירוב לא עובד. העירוב לא עובד.

כלומר, מדוע זה בית שער? בית שער הוא כי הוא צריך לעבור דרכו כדי להגיע לבא, נכון? זה בית שער. אבל הם כן דיברו שהם יכולים לעשות עירוב. אין הבדל, אבל אתה רואה שהולכים שם, כי עשית עירוב. מה שהוא עשה את העירוב, הוא רצה להגיע לשם, אמת? אז הולכים להגיע שם דרך הבית הקודם. אז אם הוא הניח עירוב בית אחד הלאה, פשוט שהבית הקודם הוא בית שער, והעירוב שלו בבית שער יוצא.

הברותא ב': אז איך הוא צריך להניח את העירוב?

הברותא א': סתם בחצר. הוא יכול להניח את העירוב אם זה מחובר. הם יכולים לעשות עירוב ביחד שתי החצרות, אבל הם צריכים להניחו בחצר, לא בבית שער. לא בראשון. אם הם מניחים אותו בנכון, יכול להיות שזה גם טוב, כי אז זה לא בבית שער, מבין?

החצר הניחה את עירובה בצד השני. ממילא הוא עשה בכך את הבית הקודם לבית שער. כך אני מבין את ההלכה. כך נראה, כי זה נעשה בית שער דרך זה שהניחו את העירוב בצד השני. כי אחרת זה לא היה בית שער. כך אני מבין. אין לי ראייה ברורה שזה מה שזה אומר, אבל כך אני מבין.

הברותא ב': כן, כן, כך נראה שלומדים את זה. כן, הוא גם עושה כך את התמונה.

הברותא א': לא, אני מתכוון שזה מה שאני מבין. אני רק רוצה לדעת אם זה באמת איך זה נעשה בית שער. אלמלא הניחו את העירוב שם. כך זה נעשה בית שער.

הברותא ב': מדוע זה יהיה בית שער? זה נקרא בית. מה נעשה בית שער?

הברותא א': עומד לומר, בנו על ההלכה הקודמת, שאם הולכים שם דרכו, זה נקרא בית, זה נקרא בית שער. הוא אומר את זה, כמו שרוב עוברים דרך בית סתירה לכך, ובכך הוא עושה אותו לבית שער. טוב מאוד.

חיידוש: בית שער הוא למדות, לא רק עובדה

במילים אחרות, בית שער אינו עובדה. יש דבר כזה עובדה בית שער, בית שנבנה לכך, אבל גם כמו שלמדנו קודם בתשעה בתים, בית שער הוא למדות. אם יש בית כזה שמשמשים בו להגיע לבית הבא, זה נקרא בית שער, והוא אינו צריך עירוב. אוקיי.

הלכה: גוסס אוסר על בני החצר

עכשיו נלמד אילו סוגי אנשים אוסרים בכך שיש להם בית באותה חצר.

אז כך, יש לי בחצרי שכן גוסס, הוא גוסס, הוא קרוב למיתה. **אפילו אחד שאינו יכול לחיות בו ביום**, אפילו הוא לא יוכל לשרוד את השבת, הוא עוד ימות בשבת, היה אדם חושב שהוא אינו אוסר, כי הוא כבר בדרכו החוצה. אבל ההלכה אינה כך. **הרי זה אוסר על בני החצר**, כי למעשה, כל עוד הוא

אבל רק אחד שגר בדירה, וכל האחרים גרים בחצר. בית שער לא אוסר אם יש אדם אחד בחצר, וכל האחרים גרים בחצר, אין שם עירוב.

מכיוון שיש את התשיעי, שהתשיעי הוא אחד לפני, אצלו מסתובב אדם אחד פלוס זה שהוא האדם הפחות, ממילא שני האנשים צריכים לתת עירוב, צריכים לעשות עירוב. **לפיכך זה אוסר**, התשיעי אוסר, הוא זה שאוסר, כי הוא זה שעושה שיהיו שני בתים כאן. **ולפיכך זה אוסר, עד שיעברו עד** שהוא יעשה עירוב. שלו ושלהם, הוא עם הפנימי ביותר או הפנימי צריכים לתת עירוב, כן? נכון? כן. דווקא.

דיגרסיה: קבלה — עשר ספירות

על פי קבלה יש עשר ספירות, כל אחת היא כמו כל אחת מהמוזות, אבל רק שתי הראשונות, זה אומר כתר חכמה, זה אומר ראש שמאל כמו שכתוב בעץ חיים, על זה רק מאוד... אוקיי, בקיצור, לא עכשיו. מי שרוצה ללמוד קבלה שיבוא לשיעורים אחרים.

הלכה י: שתי חצרות עם שלושה בתים ביניהם

נמשך הלאה. עכשיו נלמד עוד משהו מעניין. כן, יש לנו כאן תמונה של זה אולי.

אוקיי, **שתי חצרות**, יש שתי חצרות, ובשתי החצרות יש בתים שפתוחים לשם. **וביניהם**, בין שתי החצרות יש **שלושה בתים פתוחים זה לזה ופתוחים לחצרות**. יש שלושה בתים שפתוחים אחד לשני, זה אומר שעוברים מאחד לשני, וכל שלושת הבתים פתוחים גם לחצרות.

אז כמו התמונה כאן, בואו נבין, יש שתי חצרות, ונחנו רוצים עכשיו לעשות עירוב בין שתי החצרות לכאורה, כן? שתיהן מעורבות, אבל מה, יש דרך ביניהן. הדרך ביניהן הולכת כך, נכנסים לבית אחד, אחר כך לבית שני, אחר כך לבית שלישי, נכון? זה אומר, יש לך כמו שלושה, צריך לעבור דרך שלושה בתים כדי להגיע מחצר אחת לשנייה, נכון? כן.

איך מניחים את העירוב

אז מה שהוא אומר הוא כך, מה עשו הצדיקים? העבירו, כן? כן. **העבירו בני חצר זו עירובן**, כן, בקיצור. **העבירו בני חצר זו עירובן דרך הבית הפתוח להם**, האנשים מאחת משתי החצרות הביאו את העירוב דרך הבית שפתוח להם, **והניחוהו בבית האמצעי**. **וכן העבירו בני החצר האחרת**, האנשים מהחצר האחרת הביאו גם את אותו הדבר, גם הם הביאו את עירובם **דרך הבית הפתוח להם והניחוהו בבית האמצעי**. כלומר, מכיוון ששתי החצרות עוברות דרך הבתים, ושתייהן הגיעו לבית האמצעי, המקום שבו מניחים את העירוב.

מדוע שלושת הבתים אינם צריכים לתת פת

אז כך, **אותן שלושה בתים אינם צריכים ליתן את הפת**, שלושת הבתים עצמם אינם צריכים לתת את הפת. אלא שני האנשים שגרים בשתי החצרות בצדדים. צריכים לתת את הפת? מדוע האמצעיים אינם צריכים לעשות פת? מדוע לא אומרים שגם הם, אם הם רוצים יכולים לשאת החוצה מביתם לאחת משתי החצרות, צריכים פת?

הסיבה היא כך, מי שצריך אינו צריך, ומי שאינו צריך צריך. מי שהניחו אצלו את העירוב, וההלכה היא שלמדנו שהמקום שבו מניחים את העירוב יוצא במתן ביתו לכך, הוא אינו צריך לתת את הפת.

הלכה: שלושה בתים בין שתי חצרות — שני הצדדים הם בית שער

הוא אומר, ושנים שעל צדדיו, אינו צריך לעשות עירוב. מדוע? מפני שכל אחד מהם בית שער לחצר.

הם למדו שבית שער, מכיוון שעוברים דרכו, מכיוון שזה קיצור דרך או משהו, זה דרך שעוברים דרכה להגיע לבית הבא, הוא אינו אוסר.

אז היחידים שהיו צריכים לעשות עירוב היו האמצעיים, שהם אינם בית שער, כי אף פעם לא יוצאים דרכם, כי אפשר ללכת, נראה שיש עוד דרך להגיע מחצר אחת לשנייה, כן? אז הוא עשה עוד מעבר עץ... והחצר אינה בית שער. אה, טוב.

חברותא א': אפשר לומר יותר פשוט, כך מכיוון שדיוור קשור לאכילה, אבל בכל זאת אנחנו יודעים שצריך להתחיל לקחת... השותפות היא עם פת.

חברותא ב': בדיוק, אז אחד שלא אוכל, אתה רואה מזה שהעצה היא להשתתף עם פת, אתה רואה שהנושא כאן הוא שאוכלים כאן, כן? כמו שאומרים נפרי. קטן, הוא לא אוכל, אולי הוא לא אדם? התירוץ הוא כן, וצריך לעשות עירוב, וזה מספיק. העירוב עוזר, גם על הקטן, גם על הגויים.

הלכה: אורח (אורח) אינו אוסר

הרמב"ם, איזה עוד מין אדם? אבל אורח, בבית אחד יש אורח, הוא אורח של אחד מבעלי הבתים. אחד שאוכל תמיד, הוא אינו אוסר, כי זה אומר שאיפה שהוא גר, הוא בטל לאדם שאצלו הוא אורח.

דיון: אורח בבית נפרד

חברותא א': או אפילו הוא גר בבית נפרד, זה אני צריך לדעת. אם הוא גר בבית נפרד, אבל בעל הבית של הבית הוא כן שותף, בעל הבית משם הוא כן אחד מהמשפחה. או שהוא לא כאן? הוא לא כאן? רק כאן אורח.

חברותא ב': לא, הוא אומר לדעתי, אורח, אם אפילו הוא גר לבדו בבית, ואתה הלכת לאחד, אחד נתן לך את ביתו לשבת, אתה אורח, זה לא הבית שלך, אתה בטל לשאר החצר, כלפי ה... כך נראה לי.

נפקא מינה מעשית: עירוב כללי

יש באמת מחלוקת אחרונים, אני רואה, למטה, על השאלה, אורח שלא במקום שמשותף. אין לנו את השאלה, כי אנחנו עושים בכל מקרה, כמו שתרומת הדשן מביא, שעושים עירוב כללי, מזכים למי שיש.

חברותא א': לא, זה מצחיק, כמו שעושים עירוב ערב פסח, מדוע לא עושים את העירוב כל שבוע? אתה עושה עירוב כל שבוע? יש לך עירוב?

חברותא ב': לא.

חברותא א': מה עושים כל שבוע? את עירוב החצרות? אני מתכוון שהמנהג הוא לעשות פעם בשנה, לא?

חברותא ב': כן.

חברותא א': אז, אני שואל אותך, וזה עובד בעצם עם זכין לאדם, מזכים לכל אחד שיהיה כאן השנה. אז, טוב מאוד, זה קצת חידוש של זכיה, כי מזכים לכל האנשים ולאורחיהם. אם אורח לא צריך עירוב זה יותר קל. איך עובד באמת המצה שהיתה?

דיגרסיה: מנהג עירוב חצרות פעם בשנה

דובר 1: מדוע עושים עירוב לא כל שבוע? אתה עושה עירוב כל שבוע? איזה עירוב? אתה עושה כל שבוע? עירוב החצרות?

דובר 2: אני מתכוון שהמנהג הוא שעושים פעם בשנה.

דובר 1: כן. אז, אומרים שמזכים לכל אדם, שמי שרק יהיה כאן כל אחד שיהיה כאן השנה.

דובר 2: אז, טוב מאוד. זה קצת חידוש של זכיה, אבל מזכים לכל האנשים ולאורחיהם.

דובר 1: מדוע אורח לא צריך, העירוב יותר קל. עד כאן באמת המצה שעושים את העירוב, צריך להיות טרי שנה שלמה, צריך להחליף את המצה.

דובר 2: מדוע עושים את זה עם מצה?

דובר 1: אבל האוכל, אני לא יודע, חצי שנה עבר זה עדיין לא התקלקל?

דובר 2: מצה לא מתקלקלת. צריך לבדוק את זה. לפי הסטנדרטים של היום, אף אחד לא היה אוכל מצה ישנה. אני לא יודע, אם זה בקופסה וזה טרי.

הלכה: מדוע אורח אינו צריך עירוב — ההבדל בין אורח לקטן

דובר 1: אז לכאורה, אתה מתרגם שהנקודה של החצר, של האורח, כן. אבל לכאורה, פשוט פשוט הוא שאורח, אפילו כשיש לו כן בית, אבל זה לא הבית שלו.

עוד חי, אפילו חצי שבת, הוא אוסר על בני החצר. **עד שיזכה לו בפת**, צריך לזכות לו בפת כרב יוסף.

דיון: מדוע היה אדם חושב שגוסס אינו אוסר?

חברותא א': מה הוא התכוון? גוסס הוא מת? מה הדין של גוסס? הדין הוא כאילו הוא מת.

חברותא ב': המילה כאן היא "אחד שאינו יכול לחיות בו ביום", שההוא לא יהיה שם שבת שלמה. כבר היה לנו בעצם את ההלכה שאחד אוסר אפילו אם חצי שבת הוא אוסר. ביררשים גם ראית את הדבר, שחצי שבת מספיק לאסור. אני מתכוון, זה הדיוק כאן, שחצי שבת אוסר.

חברותא א': תראה לא רק איך היה בין השמשות.

חברותא ב': לא להיפך, בין השמשות הוא חי.

חברותא א': כן, אבל אני אומר סתם טעות כשזה להיפך, כשבאמצע שבת יבוא בעל הבית לחצר. זה גם אוסר, שני הכיוונים. אם זה לא שבת שלמה רשות היחיד, אוסרים אותו, וצריך עירוב.

חברותא ב': כן, אבל נראה... שוב, בסדר. אבל מה... גוסס לא נראה לי שאדם היה חושב... שוב, אם לוקחים אמת שבת, צריך לחשוב, כבר למדנו קצת, נלמד עוד מה קורה. אבל גוסס חי, מה ההבדל?

חברותא א': אפשר למנות אותו למניין? מה לא בסדר עם גוסס? הוא באמצע מוות, אז מה? מדוע צריך לחשוב להיות גוסס? הוא בעיקר חולה, אבל אילו הלכות מסתכלות על גוסס כאילו הוא כבר לא כאן?

חברותא ב': כן, אין שום הלכה שאני יודע שגוסס הוא כבר... יכול להיות שכי זה קשה, אני רואה שכתוב כאן "עד שיזכה לו בפת". אי אפשר כנראה בגוסס לעשות זכיה לעדים שלא בפניו. למדנו שאפשר לעשות זכיה שלא בפניו. זה הוא אומר, תזכור שזה לא הדרך הרגילה, זה בדיעבד, כך נראה מהרמב"ם. אפשר, אבל הדרך הרגילה לעשות היא תובע פת, וכשהגוסס אי אפשר לבקש פת. אז, מכיוון שזה יותר קשה, היה אדם חושב שאולי לא צריך. כך זה נשמע לי.

חברותא א': אבל מה יש את העצה שאומרים שעושים פת?

חברותא ב': עצה אחרת, אפשר באמת. אז זו הסיבה למה צריך לחשוב אחרת, כי אני לא רואה, אני לא חושב על שום הלכה אחת שגוסס... אולי כהן צריך לצאת כי הוא יכול למות. אני לא יודע שגוסס הוא גדר כזה שאין לו כבר דין של אדם. גוסס?

חברותא א': אוקיי.

הלכה: קטן אוסר על בני החצר

"וכן קטן". קטן, ילד קטן. "אף על פי שאינו יכול לאכול כזית". קטן שגר לבדו בבית, וזה כן שייך, אני יודע, לקטן אין בעלות. אוקיי, כן, הוא גר שם. כל ההלכה אינה עם ownership. הוא לבדו שם בשבת. "אף על פי שאינו יכול לאכול כזית", אפילו הוא ילד שעדיין לא יכול לאכול כזית.

דיון: השותפות בפת עובדת אפילו כשהקטן לא יכול לאכול

חברותא א': הוא נקרא בעלות.

חברותא ב': לא, לא אומרים שכאילו כי זכיה בפת עובדת משהו לא בשבילו. לא מסתכלים עליו כאילו הוא נעשה בעל הבית כי יש לו גם רשות בפת, הוא לא יאכל מהפת. בכל זאת זה עובד. וצריך לזכות לו. אז הוא בכלל לא נוגע בפת, הוא בכלל לא אוסר.

חברותא א': כן, הוא אוסר, ולא משנה לי שהוא לא יכול למעשה לאכול. זו פורמליות, הוא נכנס שותף בפת, ואפשר לערב אותו, אז הוא גם אוסר.

חברותא ב': זה כך, כשלא הפתרון היה אדם כשלא אוסר, זה כמו... זה יכול להיות גם התשובה לגויים. שאחד חשב, אה, בגויים אין לי פתרון, אני לא יכול ללכת לבקש ממנו פת. הוא אומר, יש כן פתרון, אפשר לזכות לו מעון, הוא אוסר.

חידוש: הנושא של עירוב חצרות קשור לאכילה

דיון: "ההולך לשבות בעיר אחרת" — קרוב או רחוק?
דובר 2: אוקיי. מה אם הוא מדבר... הוא אומר "ההולך לשבות בעיר אחרת", מדברים גם כשזה קרוב, הוא יכול לחזור. אם זה רחוק ומעשית הוא לא חוזר...

דובר 1: עם גוי, כן. אם הוא נסע לעיר אחרת... זה מאוד רחוק... "לשבות בעיר אחרת" פירושו עיר אחרת, אבל עדיין זה באזור שהוא יכול לחזור. אם זה מרחק גדול... כמעט לא שייך שהוא יחזור, אז לא מתחשבים בו.

הלכה יד: בעל חצר שהשכיר בתים שבחצרו והניח כלים

דובר 1: אוקיי, עכשיו צריך לדעת מה אם מישוהו השכיר את ביתו לאחר. לא אורח, הוא השכיר אותו. שוכר.

"בעל חצר שהשכיר בתים שבחצרו", בחצרו יש בתים, והוא השכיר לאחרים. אבל הוא השאיר בבתיים דברים ששייכים לו. הרי בדרך כלל נראה שהמשכיר מוציא הכל ומרוקן את הבית, ובכך הוא מראה שרק האדם החדש גר שם. אבל הוא השאיר כלים או מיני סחורה בכל בית מהן. הוא השאיר את חפציו. פירוש, זה נראה כמו "short term rental" שהוא השכיר, אבל הוא עדיין שומר שם את חפציו.

דובר 2: לא, הייתי אומר כמו אדם שמכניס מישוהו לביתו, אבל הכל עדיין שם. לא כמו מישוהו שיש לו "rental" שריק ורק חפציו של האחר מונחים שם.

דובר 1: "אינם אוסרים עליו", האנשים ששכרו לא אוסרים, וזה עדיין נחשב כמו בית ששייך לאדם אחד, ואם האדם עירב זה טוב. למה? "והוא שיש לו תפיסת יד בכל בית מהן", הרי יש לו עדיין תפיסת יד, יש לו עדיין שייכות שם דרך חפציו שמונחים שם, חפציו. הוא תמיד בא לקחת, לטלטל, להביא את חפציו. זה גורם לו עדיין להיות שייך לבתים. אז מה האנשים? האנשים "נעשו כמי שהם אורחים אצלו", הם משלמים לו כסף כדי להתאכסן אצלו. הוא לא רואה את זה כאילו זה נעשה הבית שלהם, כי אם זה נעשה הבית שלהם הוא לא היה יכול להסתובב שם. זה שהוא מסתובב שם, או שמותר לו להסתובב שם, גורם לו להישאר בעל הבית, והאנשים שגרים שם הם האורחים שלו.

חילוק הרמב"ם: רק כשהשאיר דברים שאסור לטלטלן

הרמב"ם, "במה דברים אמורים? שהניח שם דבר שאסור לטלטלו בשבת, כגון טבל", כגון טבל שאסור, הוא השאיר שם דברים שאסור לטלטל, למשל טבל שלמדנו שאסור לטלטלו מחמת גופו כי אינו ראוי לכלום כי אסור לעשר בשבת, או והשושה, חתיכת מתכת גדולה שאסור לטלטל בשבת, למשל כלי שמלאכתו לאיסור, הרי יש על מה שמותר לטלטל לצורך גופו ולצורך מקומו, אבל דברים שהוא לא יכול להזיז, בכך הוא מבטיח שכל השבת עדיין מונחים חפציו בבתיים, יש לו עדיין תפיסת יד.

אבל אם נשאר בבתיים רק כלים שמותר לטלטלן, אז לא רואים את זה כאילו הוא נשאר עדיין בעל הבית והם אורחים. למה? הואיל ואפשר שיוציאם היום ולא ישאר לו שם תפיסת יד, הרי שייך שהוא יוציא את חפציו בשבת ולא ישאר לו כלום בבתיים, הרי אלו אוסרין עד שיערבו, אז רואים כן את השוכרים כאילו הם נעשו בעלי הבתיים החדשים, אוסרים הם עד שיערבו.

דיון: טבע תפיסת היד — מעשי או למדני?

דובר 2: זו הלכה מעניינת, כי יש לו את האפשרות. צריך לחשוב, למשל אם יש לו אלף חפצים, הוא צריך "משאית הובלה" בשביל זה, האם היה שונה? או כי הוא יכול טכנית? אולי אין שום טעם לטלטל כל כך מיליונים, אסור לטלטל אוצר שלם? הוא תופס טבל והשושה, כי יש לו את הזכות, כי הוא יכול טכנית להוציא את זה. זו הלכה מעניינת. זה אופן שנשאר לו תפיסת יד... אבל נשאר כאן תפיסת יד.

דובר 1: אבל אנחנו אומרים שזה לא נקרא תפיסת יד כי יש לו את ה"פוטנציאל" להוציא את זה, יש לו את הזכות להוציא את זה.

דובר 2: שואל אני, הוא השאיר בית שלם מלא בדברים. זה להפך, זה עדיין שייך לו. אם הוא מוציא את זה, האם זה שהוא יכנס ויוציא ויתרוציץ?

דובר 2: כן, אבל בעלות אוסרת, לא לשבת שם. צריך להבין מה זו הבעלות של חושן משפט.

דובר 1: אבל האורח הוא אורח של החצר או של אחד מבעלי הבתיים.

דובר 2: כן, זה בעירוב. כי לקטן אין מדאורייתא בעלות, כן.

דובר 1: אולי כן. רואים כאן כאילו שאין זה קשור לאיפה זה נראה. זה קשור לבעלות, אבל גם לא. קטן מול אורח, כן. אדם היה חושב שהאורח הוא הרבה יותר ענין בביתו מאשר קטן, אין לו שום ענין בביתו בכלל. אבל הקטן זה הבית שלו, האורח לא.

דובר 2: אבל יש לו חלק בדירה.

דובר 1: אני אומר לך, זה הגיוני. אורח הוא אורח, הוא מה שהעירוב של החצר הוא, הוא בטל לזה, הוא טפל לזה. קטן, אם יש לו משק משלו, זה שלו, זה הוא.

הלכה יג: אחד מבני חצר שהניח ביתו והלך ושבת בחצר אחרת

דובר 1: אוקיי. עכשיו מה עם אדם שהולך, נוסע לשבת, והוא משאיר את ביתו ריק. השאלה היא האם אז הוא נקרא הלך, וצריך עירוב בשבילו.

אחד מבני חצר שהניח ביתו והלך ושבת בחצר אחרת, אפילו סמוכה לחצרו. הוא הלך למקום אחר לשבת, אפילו סמוכה לחצרו. אם יש גויים בחצר, אז כך, אם הסיח מליבו, אם הוא הסיח דעת, הוא הפסיק לחשוב על החצר, על דעת לחזור לביתו בשבת זו, הוא לא מתכנן לחזור הביתה, הרי זה אינו אוסר עליהם, זה אומר כאילו הוא לא גר כאן, בשבת הזו הוא לא גר כאן.

ההבדל בין יהודי לגוי — "במה דברים אמורים בישראל"

הרמב"ם אומר, "במה דברים אמורים בישראל", ביהודי שבמקום שהוא שובת, שם הוא מתארגן, בשבת הוא לא "נייד", הוא לא מסתובב בשבת. אבל גוי, אפילו הלך רשותו בעיר אחרת לא יעזור, אפילו הוא הלך רחוק לעיר אחרת, אוסר עליהם, עד שישכור ממנו מקומו, עד ששוכרים ממנו את המקום, כמו שלמדנו קודם שמגוי שוכרים. מדוע? שהרי אפשר יבוא בשבת, גוי חושבים שהוא כן יבוא בשבת.

זה מעניין, מדברים כאן אפילו כשהוא לא צריך ללכת תחום שבת או משהו. אבל יהודי, שבת זה דבר שלם, הוא הולך לשבת, זו החלטה מסוימת, לא משנים. משא"כ גוי, שבת אצלו כמו כל יום, והוא הולך, הוא בא.

דיון: למה לא עוזר הסח הדעת אצל גוי?

דובר 2: נכון, אבל האם זה לא יכול להיות הסח הדעת? הרי הוא מתכנן לחזור אחר כך, זה אותו דבר.

דובר 1: שואלים אותו, הוא אומר, "נסעתי לשבת אצל חמי". אבל אצל גוי אין לו הסח הדעת, כי גוי אין לו דבר כזה שהולכים להיות בשבת. יהודי יש, הולכים איפשהו לשבת, שבת זה מקום שבו שם נמצאים. גוי תמיד הוא הולך, הוא בא, הוא נוסע, הוא יכול להתכוון בעוד רגע למשהו.

דיון: האם זו הלכה מעשית?

דובר 2: זו הלכה מעשית. אם זה הדרך, אם כן הדרך שהאדם לא חוזר, אפשר כן צריך.

דובר 1: או חשבתי שאולי מכיוון שהיהודי כשהוא חוזר לא יכול היה לטלטל בביתו שלו, כי הוא לא חוזר. זה לא חילוק תחום או משהו, אבל הוא לא יכול לחזור כי הוא צריך עירוב, והוא לא השאיר עירוב בבית. בגלל זה הוא לא חוזר, הוא לא יוכל לטלטל.

דובר 2: צריך לדעת, אבל יכול להיות, למשל, אם הוא הסיע מליבו, אפילו אם הוא חוזר היה יכול לטלטל כי... הוא צריך עירוב, אז הוא בטח צריך עירוב. הוא יצטרך לכאורה. יכול להיות שאם הוא הסיע מליבו, זה גורם שהוא לא כאן, הוא לא כאן עבור האנשים האחרים.

דובר 1: כן, אם הוא לא חוזר, אם הוא כן חוזר הרי כל ישראל. זה לא חילוק. אבל נראה מלמטה כאן שזה דבר מעשי, מתחשבים. דבר כזה שסתם כך הוא לא חוזר.

אבל בחצר עצמה, אסור גם להכניס לחצר אפילו אם הם לא טלטלו את זה, אבל איזה כלי ששייך לרשות היחיד בחצר. אבל את הדברים של החצר מותר לנו לטלטל בחצר. כי כל האיסור היה רק כי זה נראה כמו שמטלטלים מרשות היחיד לרשות הרבים, אבל כשמטלטלים רק בחצר עצמה, אין בעיה.

אנשי מרפסת ועלייה שעירבו לעצמן

הלאה, **אנשי מרפסת ועלייה**, בחצר היה בית דו-קומתי, והיה מרפסת או קומה, **ועירבו אנשי חצר לעצמן ואנשי מרפסת לעצמן**. מקרה אחר, לא עשו עירוב על כל רשות היחיד, אבל שני האנשים שגרים יחד על המרפסת או... אנשי חצר, אנשי מרפסת אם הם עושים שני עירובין, אחד רק למרפסת ולעלייה, הם עשו עירוב, והאנשים בחצר האחרים עשו עירוב אחר.

דובר 2:

לא, צריך לזכור שבפרקים הקודמים למדנו מתי מותר לעשות עירובין נפרדים, ואסור מרפסת יש חלוקה שלמה, אפשר לעשות עירובין נפרדים.

דובר 1:

אומר הוא, לא כך **אנשי מרפסת ואנשי עלייה, מותרים לטלטל כלים ששבתו בבתיהם בכל המרפסות ובכל הנחשב עמה**. כל הכלים שהיו על המרפסות ועל האזור שנחשב חלק מהמרפסות, או **בכל רוחב העליה ובכל הנחשב עמה**, מותר להם לטלטל, כי זה נקרא רשות אחת.

ואנשי חצר מטלטלין בכל החצר ובכל הנחשב עמה. הם אסורים לטלטל מאחד לשני, אבל כל אחד מותר לטלטל איפה שהוא במרפסת או בחצר.

זה לא החידוש, החידוש הוא לכאורה **בכל הנחשב עמה**. נראה מיד הלכות, מה נחשב עמה, זה החידוש.

וכן אם היה יחיד דר בחצר ויחיד דר בעליה, כלומר אם יש רק אדם אחד בחצר ואדם אחד בעליה, לעצמם הם לא צריכים עירוב. **ושכחו ולא עירבו**, הם מותרים **מטלטלין בכל העליה ובכל הנחשב עמה**, והם מותרים **מטלטלין בכל החצר ובכל הנחשב עמה**. אותו דבר.

הלכה טז – סלע או תל שבחצר: דיני "הנחשב עמה"

ועכשיו הולך הרמב"ם להסביר יותר את הנחשב עמה, איך מטלטלים בחצר. **כיצד? סתם בחצר יש סלע, אבן, או תל, גבעה, וכיוצא בו שבתוך החצר**. איך? **אם היו גבוהין עשרה טפחים, הרי אלו נחשבין בין החצר ובין המרפסת**. שניהם רואים את זה כרשות אחת. כן, גם הסלע והתל שייכים גם לחצר וגם למרפסת. ממילא, **שני האוסרין לא יביאו לשם כלים ששבתו בבתיהם**. ושניהם אסורים להביא לשם כלים שהיו במקומות אחרים, היו בבתים. כלומר, זה נפרד, זו רשות שלישית כביכול.

אבל להפך, בין החצר, זה פחות מעשרה טפחים, אז מה? לא רשות לעצמו. ממילא, שייך לשניהם. איפה מונח התל? בחצר. אז התל שייך לשניהם, אף אחד לא... כן, שניהם מותרים לטלטל "כלים ששבתו בחצר", אבל שניהם אסורים "כלים ששבתו בבתים", כי זה נקרא כמו מרחב משותף והם לא עשו עירוב ביניהם. כלומר, "כלים ששבתו בחצר" מותר להם, אבל "כלים ששבתו בבתים" אסור להם. וכאן אומר הוא, **"אסורים להוציא כלים ששבתו בבתים"**.

מבין?

סלע גבוה עשרה סמוך למרפסת

ואם היה גבוה עשרה, ורובו נכנס למרפסת פחות מארבעה טפחים, אז הרי הוא נחשב עם המרפסת שרגלם שוה בה, מה שגבוה, זה קרוב יותר למרפסת, לא קרוב, זה רק פחות מארבעה טפחים מרוחק מהמרפסת. ממילא, גם שזה גבוה עשרה, זה כמו רשות לעצמו שאינו חלק מהחצר, וגם למי זה שייך? זה שייך למרפסת, כי הם יכולים להשתמש בזה, יש כאן שוה בה. ממילא, **בני המרפסת מותרים**, הם לא צריכים עירוב ביניהם ובין הסלע, מה שזה לא יהיה, למה? כי זה נחשב להם, נכון זה חלק מהמרפסת, והאנשים מהחצר אסורים.

ומרוחק מן המרפסת יותר מארבעה טפחים, אז אפילו נעשה אסור, לא רואים את זה כאילו זה רק חלק מהמרפסת, אלא רואים כאילו זה נוגע

דובר 1: כמו שאתה רואה עכשיו שדברים שהוא יכול להשתמש בהם בשבת, זה לא עוזר. כי תפיסת יד נראה לא דבר מעשי שהוא יוציא את זה, זה יותר דבר למדני. שהוא לא מותר לגמרי על הבית.

דובר 2: נכון, יש לו עדיין חלק מה...

דובר 1: כן, אבל זה שהוא יכול, הלכתית הוא יכול, אבל זה ייקח לו עשר שעות לפרוק את כל ארון הספרים שלו עם כל הארונות שלו, למה זה לא ייקרא שהוא עושה מספיק תפיסת יד?

דובר 2: אה, אני לא יודע.

דובר 1: אני חושב שבגלל זה נראה שהמילה היא, כי בלאו הכי הוא יכול לאבד את תפיסת היד שלו בשבת, כי הוא יכול להוציא את זה. השאלה היא, למה יגידו לנו כך? למה בגלל שהוא יכול לאבד את תפיסת היד שלו יגידו לנו כאילו הוא כבר איבד אותה?

דובר 2: אני לא יודע.

דובר 1: אוקיי. זו הנקודה, זה לא שהוא כבר איבד אותה. דבר כזה שלא קבוע שם, זה לא שלך, זה לא נקרא תפיסת יד. לגבי זה, אגב, אולי יש הלכות אחרות שעושות חילוק. אבל לגבי שבת, שתאמר שאתה עומד כאן בבית, ולכן אתה סוחר, שהוא סוחר ראוי, ועוברת לו הבעלות כאילו, עד כדי כך לא.

מעבר: הלכות כשלא עשו עירוב

דובר 1: אוקיי, בכל אופן, עד כאן ההלכות שמדברות על איזה סוג אדם או בית נאסר. עכשיו הולכים ללמוד את כל הבא, אני מתכוון את שאר הפרק או פחות או יותר, מדברים הלכות שאם לא עשו עירוב ממש, שכחו או, אני יודע, אין חילוק ברמת השכחה, אבל לא עשו עירוב, צריך לדעת מה מותר לעשות. כלומר, כמה פירושו מה אפשר לעשות? יש כמה דברים שמותר כן לטלטל, או יותר מדויק מה מותר אפילו בלי עירוב. צריך ללמוד מה נחשב חלק מהחצר, או חלק מהבית, וכדומה. כי ההלכה היא לא שאין רשות. כל החצר בכל אופן רשות היחיד. אם יש מקום ששייך לי בתור הבית שלי, פירושו מובן שאני יכול לעבור מהבית שלי. צריך לדעת את כל הפרטים איפה שייך כל חלק.

דובר 2: אם יש דרך שבחצר ייקרא שאנחנו מקום, כן? זה זה...

דובר 1: נכון. **אנשי חצר ששכחו ולא עירבו**, הם לא עשו עירוב, הם שכחו, יודעים אנחנו את ההלכה שאחד מבטל רשותו. ולא חצר לבדם... זה איסור חכמים שאסור לטלטל בחצר לפני שעושים עירוב.

דובר 2: אה, כי מה מותר להם כן? אין חילוק שכחו, אמת. לכאורה ולא עירבו... סתם כך זה גם אותו דבר, לא?

הלכה טז – אנשי חצר ששכחו ולא עירבו: מטלטלין כלים ששבתו בחצר

דובר 1:

צריך לדעת את כל הפרטים, איפה שייך לכל בית כל חלק? אם צריך להיות דרך שבחצר ייקרא שאנחנו מקום, כן? זה זה...

אנשי חצר ששכחו ולא עירבו – הם לא עשו עירוב, הם שכחו. יודעים אנחנו את ההלכה שאחד טולטל מבתים לחצר ומחצר לבתים, זה איסור חכמים שאסור לטלטל בחצר לפני שעושים עירוב. אבל מה מותר להם כן? אין חילוק שכחו, מבוי שלא עירבו סתם כך זה גם אותו דבר, לא? מה יש כאן הלכה שרק אם הם שכחו? אולי קהילות מסוימות יהיה רק על שכחו? אם הם עשו במזיד ולא עשו עירוב לא יתירו? לא יודעים, הוא לא אומר. לפי. לא ראינו דבר כזה, כי מעשית, חצר רגילה עושה עירוב, חצר יהודית תעשה. לא יודע.

אוקיי, אבל מה מותר להם כן לעשות? **הם מותרים לטלטל בחצר, מטלטלין כלים ששבתו בחצר**. כלים שהיו מונחים בחצר כשנכנסה שבת, מותר להם לטלטל את הכלים בחצר, ובכלל הנחשב בחצר, גם הפינות, מה שלא רשות היחיד בחצר, כל מה שיש לו דין כמו החצר, מותר להם לטלטל את הכלים ששבתו בחצר. כי האיסור הוא רק לטלטל מרשות היחיד לחצר,

טבל, אני לא יודע אם יש הגדרה כזו. בקיצור, זה לא חשוב. פירות טבולים, פירות שהם טבל, שאסור לטלטל בשבת וכיוצא בהן. בור, פעם נהגו להחזיק פירות בבור כדי לשמור אותם קרים. אז כך, אם מונח שם פירות שאסור לטלטל בשבת וכיוצא בהן, רואים אנו את זה כאילו הבור נעשה מלא במשהו שנשאר שם, כי אסור להוציא אותו בשבת. **הרי הוא וחללו, כסולם התלוי בהצר.**

ומה תהיה ההלכה? אם היה גבוה עשרה, אוסר, ואם לאו, אינו אוסר. **הרי הוא נחשב מחיצה.** כי אנו רואים את הטבל שממלא את הבור, כאילו הבור נתמלא במשהו סולידי, או מה, כי הוא לא יכול להוציא אותו בשבת. אבל אם הבור נעשה סורא... אה, בור עם החוליות, הקיר סביב. כן. אוקיי. אבל אם היא מלאה מים, אז הרי יכולים להשתמש בו. ממילא חוזרים לדין הקודם, שדבר ששניהם יכולים, כלומר כמו ששניהם משתמשים.

באר מלאה מים

דובר 1: אבל אם היתה מלאה מים, אבל אם הבאר הייתה מלאה מים, אה, באר עם החוליות, הקיר סביב. כן. אוקיי. אבל אם היא מלאה מים, אז הרי יכולים להשתמש בה. נכון. ממילא, חוזרים לדין הקודם של דבר ששניהם יכולים, כלומר כמו ששניהם משתמשים, אז מניחין ולא מערבין, מכניסין מעני לבתים עד שיערבו.

נכון. אה, למה לא לומר שאם זה קרוב למרפסת או לעליה, הם יוכלו להשתמש בו, כמו שלמדנו ההלכה על סלע? זה מה שזה אומר, או שזה שונה מסלע?

הוא מביא שזה שונה מסלע, כי, הוא מביא מהגמרא, שסלע, אם זה עשרה טפחים, משתמשים בו העליונים. אצל באר, קורה לעתים קרובות שהמים יורדים, ממילא קשה יותר לשניהם. ממילא, אצל באר של מים לא עוזר זה שזה עשרה טפחים וזה קרוב יותר למרפסת, אלא שניהם אסורים להשתמש בו.

דיון: פירות vs. תבואה — מה מותר לטלטל בשבת?

דובר 2: הייתי יכול בעצם לעשות את החילוק בין הבית, אם היה מלא פירות, לא תבואה, לא רואים את זה כאילו זה דבר מלא, כי אפשר להוציא אותו בשבת, כמו המים כי מוציאים אותו בשבת. אה, למה זה לא נאמר?

דובר 1: אה, בזה אני אומר, כי אז היה הדין, לכאורה, אם זה סתם דבר שאינו מים, חוזרים לדין הקודם של סלע. שניהם משתמשים בו? תלוי, אם זה קרוב יותר לעליה, הם צריכים להיות מותרים.

מים יש גזירה חדשה, הלכה שלישית בעצם, שמים, אפילו זה כן קרוב יותר לאחד, הם לא יכולים להשתמש בו, כי מים משתנים. לא, כי מים הרבה פעמים משתנים, המים יורדים באמצע שבת, או קורה הרבה שהמים יורדים, ואז, אפילו אם זה קרוב יותר לעליה, יהיה קשה יותר להם לקחת, ממילא שניהם בקושי, כלומר שניהם משתמשים בקושי. נכון.

דובר 2: אהא. אז אתה צודק שהמקרה הביניים לא עומד כאן, אבל לכאורה במקרה הביניים תהיה ההלכה כמו הסלע הרגיל, שתלוי כמה קרוב זה. אם זה קרוב למרפסת, רק המרפסת. אז מים זה משהו מיוחד, כי שניהם צריכים מים, ומים לפעמים מתייבש. אז מים זה דבר ש... רגע, נעשה עוד הלכה.

אבל הדין הקודם גם כן כך, אפילו כשזה מלא תבואה זו ההלכה. אין שום חילוק. אז הפשט של מותר לטלטל בשבת אינו שונה. אולי החידוש הוא... מה זה... אה, אולי כן? לא. אה, לא, לא, סליחה, אני מבלבל.

דובר 1: כל דבר שיותר לטלטל בשבת זה אותו דבר כמו מים, כי זה יכול להשתנות באמצע שבת, אז זה יכול לא להישאר עשרה טפחים. מבין?

אה, אז מה שאתה שואל זה קצת מעניין, איך הוא יכול היה להישאר עם אותו סיפור ולומר אם היה פירות לא תבואה. לא, לדעתי זה אותו דבר לכאורה כמו... להיפך לא כמו שאמרת. לדעתי זה לכאורה אותו דבר כמו כל דבר שמותר לטלטל, כי כמו שזה עדיין פרי, זה לא יציב, אז יכול להיות שזה ישנתה, זה יהיה נמוך יותר, זה יהיה רחוק יותר, וכדומה.

לשניהם, כי זה ראוי לבני החצר ובני המרפסת. למה? לפי ששניהם אפשר להם להשתמש בו מלמעלה בזריקה. שניהם יכולים להשתמש במקום דרך זריקה. כמו שכבר למדו ההלכות בפרק הקודם, בני המרפסת יכולים, הרי יש ארבעה טפחים מרוחק, זה לא שזה ממש ליד המרפסת שקל להשתמש, אבל הם יכולים להשתמש בזה דרך זריקה, הם יכולים לזרוק עליו דברים. וכך יכולים גם בעלי החצר. שניהם שווים, ולכן "אסורים להוציא לשם כלי הבתים עד שיערבו".

אה, טוב. כן.

מצבה רחבה ארבעה טפחים לפני המרפסת

אותו מציבה. עוד מעשה כזה. יש פעם כאן מצבה, רחבה ארבעה טפחים, לפני המרפסת, מדרגה, כן, מה זה מצבה? חתיכת אבן. וזה מוביל מחצר, וזה מונח ליד מרפסת. אז רואים את האבן כמפרידה את המרפסת, לומר כך, יש כאן דבר גדול מיוחד ליד המרפסת, זה כמו גדר, וזה גורם למרפסת לא להיות חלק מהחצר. ומזה האחד מהמרפסת אוסר את בני החצר, נניח האדם מהמרפסת לא עשה עירוב, הוא לא יאסור על בני החצר, כי כבר נחלקו ממנו, המצבה רחבה ארבעה טפחים גורמת שהמרפסת תהיה רשות נפרדת לעצמה.

דובר 2:

למה זה נעשה רשות לעצמה? למה ארבעה טפחים מספיק?

דובר 1:

תרגום לעברית

לא, לא, זו מצבה, זה סימן כך. מה הנקודה? שעכשיו הם לגמרי בפני עצמם, אין להם שום דבר עם החצר. אז החידוש אינו שהם לא יכולים לטלטל בחצר, זה הם לא יכלו קודם לכן גם כן. החידוש גם לא שהם לא אוסרים. הם לא אסרו קודם לכן גם כן. מה שהם אסרו קודם לכן זה הדברים שבתוך החצר, החלק הגבוה האיסורים שנמצא מול המרפסת, זה שניהם היה בזריקה אחת. עכשיו כשעשו את המצבה, אומרים הם, אנחנו אין לנו עם החצר כלום. המצבה מראה שהחלק אין לו עמו. כי בין המרפסת והסלע יש מצבה, הוא לא יעבור לזרוק דברים. נכון, זה סימן, אני לא אעשה. זה למעשה לא אפשרי, אבל זה סימן, ממילא הוא מופרד. ממילא זה עושה שהסלע לא שייך לו, אלא שייך לחצר. וממילא החצר מותרים לטלטל אל הסלע, אבל המרפסת לא, כי זה בחצר האחרת.

הלכה יז — זיזין היוצאין מן הכותלים

עוד מהזיזין המקדישין כך, זיזין היוצאין מן הכותלים. המשנה אומרת, זיזין הוא משהו שכולט החוצה אבן או קרש מהקיר, אפשר להחזיק עליו דברים או מה. אז כך, כל שהוא למטה מעשרה טפחים, הרי הוא נחשב כחצר, ובני חצר משתמשין בו, כלומר זה חלק מהחצר. וכל שהוא בתוך עשרה טפחים העליונים הסמוכים לעליה, אבל בעשרה טפחים העליונים הסמוכים לקומה השנייה, אז רואים זאת כחלק מהעליה, מהקומה. אז לא מותרים בני החצר להשתמש, אלא אנשי עליה משתמשין בו. והנשאר בין עשרה תחתונים ותחת עשרה עליונים אין זה וזה יוצאים שם, זה בין עשרה טפחים העליונים והעשרה טפחים התחתונים, שניהם אסורים בו. למה? כי זה שייך כביכול, זה מקום ששניהם יכולים להשתמש, כמו האלכסונוט. כי זה נוח ששניהם יכולים להשתמש בו, כמו בסולם ששניהם משתמשים, כמו הזריקה, כלומר זה shared space, והם לא עשו עירוב, שניהם אסורים בו. ואם משתמשין בו בכלים של שניהם ביחד, אין להם עירוב.

הלכה יח — בור שבחצר

מצוין. מה קורה במקרה כזה, יש בור בחצר? מצוין, תלוי מה יש בבור. אז כך, אם היה בבור דברים שהוא לא יכול להוציא, נניח היה מלא פירות טבל. הבור מלא פירות של טבל, טבולים, כמו שלשון הרמב"ם טבל. פירות טבל, לא אומרים פירות טבל, אומרים דבר כזה? פירות טבל, לא אומרים דבר כזה. טבל מתכוונים בדרך כלל פירות טבל. הוא עשה עירוב בטבל, מתכוונים תפוח אחד. טבל זו קטגוריה. כמו כשאומרים מעשר, אבל פירות

הפנימית לא מקלקלת שום עירוב, והחיצונה, אף על פי שיש להם עירוב משלהם, אבל הם לא יכולים עכשיו לעשות את שלהם. הם יכולים לעשות את העירוב שלהם רק כשפנימית יש את העירוב שלה. נפלא.

עשו שתיהן עירוב אחד

הניחוח בחיצונה

מה קורה כך, "עשו שתיהן עירוב אחד"? מה זה כשהם עושים אותו עירוב? הפנימית והחיצונה עשו עירוב אחד. אז זה תלוי איפה הניחו את העירוב.

"אם הניחוח בחיצונה, ושכח אחד מהן ולא עירב", כן, אם הניחו את העירוב בחוץ מהבית, ואחד מהם, לא משנה מי, בין מבני החיצונה בין מבני הפנימית, שכח לעשות עירוב, "שתיהן אסורות עד שיבטל". צריך האדם שלא עשה את העירוב לבטל את רשותו. כותב רבי עובדיה מברטנורא, כבר למדנו שיש דבר כזה לבטל מחצר לחצר, אפשר לבטל את הרשות מחצר אחת.

הנקודה היא, מה הבעיה כאן? אם אחד מהחיצונה שכח לעשות את העירוב, זה פשוט, נכון? שזה אסור לכולם. אם אחד מהפנימית שכח, זה עדיין, מאחר שהעירוב שלו בחוץ, והוא צריך להגיע לשם ממש לעשות את העירוב שלו, אי אפשר לומר שאצלו בבית יש עירוב כשר, כי אין, העירוב שלו מונח שם. אז אי אפשר לחשב את העירוב רק לפנימית, כי צריך להגיע לחיצונות ממש ללכת לעירוב. יוצא ששניהם אסורים. יש עצה של ביטול, אוקיי.

הניחוח בפנימית

אבל הניחו עירוב בפנימית, שניהם הניחו את העירוב שלהם בפנים, אז יש אופן אחד שלא מפריע. ואז תלוי מי שכח.

אם שכח אחד מן החיצונה, יוצא שמה? החיצונה אין לה ממש עירוב, אבל לפנימית יש כן עירוב, כי הם לא שכחו, והעירוב שלהם מונח שם, פנימית מותרת במקומה.

אבל אם שכח אחד מן הפנימית ולא עירב, והוא צריך עדיין להגיע לחיצונות, סליחה, ואצלו אין עירוב, כי הוא לא עשה עירוב, הוא לא עשה עירוב, הוא לא נמצא. עכשיו מונח כן אצלו העירוב, ואצלו אין עירוב, כי הוא שכח.

מה עם החיצונה? עדיין, החיצונה צריכה ללכת, לחיצונה אין עירוב. באופן כללי, כשפנימית אין עירוב, גם לחיצונה אין עירוב. זה הכלל הגדול בתורה. אין דבר כזה שלחיצונה יש עירוב ולפנימית אין. יש דבר כזה שלפנימית יש ולחיצונה אין, אבל אין דבר כזה שלחיצונה יש ולפנימית אין, מאחר שהוא עובר דרך שם, ורגלי אסורה במקומה אסורת לך במקומה.

דר בה אחד בחצר זו ואחד בחצר זו

אם יש רק בשתי החצרות אדם אחד בכל אחת, שתי חצרות קטנות, ודר בה אחד בחצר זו ואחד בחצר זו, אינן צריכין לערב. למה? אלא כל אחד ואחד מטלטל בחצירו.

למה זה לא צריך? למה? אף על פי שהוא עובר אחד דרך השני? לא, לא מדברים כשיש אחד פנימית ואחד חיצונה. בוודאי יש פנימית. כן כן, מדברים כן כן. אז למה לא צריך? רואים שאדם אחד לא מפריע.

דובר 2: אני לא יודע. נראה לי קודם כן שאדם אחד מפריע. הרבה קודם, כשפנימית וחיצונה כן דיברנו על אחד מפריע. נכון, אז למה זה—

דובר 1: אהא, התירוץ הוא שהוא יחיד, יחיד, הוא לא יכול ממש להוציא, לעניין דינא הוא לא יכול להוציא. זה הפשט. שכל אחד בחצרו, מאחר שהיחיד בפנים יכול, כי יש לו רק אדם אחד, הוא מותר ברשות היחיד.

שלוש חצירות הפתוחות זו לזו

דובר 1: הרבה קודם, כשפנימית וחיצונה כן דיברנו על אחד מפריע.

אז הוא רוצה כאן לומר חידוש, שאפילו זה פירות תבואה, רואים את זה כאילו היה מלא אבנים או מה, כי אי אפשר לשנות אותו. מצוין. כל דבר שמשנתה זו בעיה.

שתי חצרות זו לפנים מזו

דובר 1: אוקיי, עכשיו נלמד על שתי חצרות, אחת לפנים מזו, אחת בתוך השנייה. צריך לדעת, מובן מאלי, שהם צריכים לעשות עירוב, כמו שלמדנו קודם, אם הם רוצים לטלטל. אבל מה אם רק אחד מהם עשה עירוב, מה ההלכה? את מי זה אוסר?

אז כך, **שתי חצרות זו לפנים מזו**, ויוצא שמי שגר בפנימית, העמוקה יותר, צריך לעבור דרכה כדי להגיע לביתו, או לצאת החוצה צריך לעבור דרך האחרת. ואנשי הפנימית יוצאין ונכנסין ועוברין על החיצונה. אבל החיצונה לא צריכים לעולם להיכנס לחצר האחרת, כי הוא יכול ללכת מחצרו לצאת, הוא כבר בביתו. אבל הפנימי צריך לעבור דרכה.

ערבו הפנימים ולא ערבו החיצונים

אז כך, **ערבו הפנימים ולא ערבו החיצונים**, כלומר רק הפנימים עשו עירוב, בעל הפנימי יוכל לטלטל בחצרו, הוא יכול ללכת בחצרו, הוא יכול לטלטל מביתו לחצרו. אבל החיצונה אסורה, החצר החיצונה אסורה, כי על החיצונה יש שני שותפים, כי הוא עובר דרכה.

ערבו החיצונים ולא ערבו הפנימים

להיפך, אם **ערבו החיצונים ולא ערבו הפנימים**, אז שתיהן אסורות. למה? הפנימית, בני שלא ערבו, כי הם לא עשו עירוב. אבל גם החיצונה לא תועיל. למה? בני ערבו שלא ערבו שעוברין עליהן, כי יש מישהו שהוא גר כאילו בחצרו, כי הוא עובר דרך שם, והוא לא עשה עירוב איתו. אז לא מועיל עירוב החיצונים לבד בלי לזכות לאחר בעירוב.

ערבו זו לעצמה וזו לעצמה

ערבו זו לעצמה וזו לעצמה, אז זו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה, אבל אין מטלטלין מזו לזו. כלומר, למה? כי אם הפנימי כן עשה עירוב, אף על פי שהוא עובר דרך החיצונה, נראה שבוזה שהוא עשה עירוב הוא הפריד את עצמו, הוא אמר שאצלי כאן בפנים יש חצר בפני עצמה, ושם יש חצר בפני עצמה. אז כל אחד יכול לטלטל, אבל אסור לטלטל מזו לזו.

הכלל: רגל המותרת במקומה אינה אסורת שלא במקומה

אבל הליכתו, הפנימי כשהוא הולך בחיצונה, על מה זה לא עושה אותה אסורה? כי כאן נראה את הכלל. למה עוזר עשיית עירוב אצלו? כן, זה עוזר, כי זה מפריד אותו. ברגע שהוא מותר אצלו לבד, יש לו חצר משלו, כלומר כאילו הוא כבר לא מסתובב בחצר של השני. זה הכלל של "רגל המותרת במקומה אינה אסורת שלא במקומה", זה מבטא את הכלל.

אוקיי, מצוין.

שכח אחד מבני החיצונה לא עירב

שכח אחד מבני החיצונה לא עירב, אחד מהחיצונים לא עשה עירוב, והפנימית כן עשתה, אז הפנימית בהיתרה עומדת. אף על פי שהם צריכים... כן, הפנימית אין בעיה. אבל להיפך, היא בהיתרה עומדת, והוא גם יוכל לטלטל לחיצונה? לא, הוא לא יכול לטלטל לחיצונה בכלל, באף אחד מהמקרים.

דובר 2: מה זה אומר הפנימית בהיתרה עומדת? מה הייתה ההוה אמינא?

דובר 1: מספיק להוה אמינא הבאה. אוקיי, בואו נראה. "אבל אם עירבו בני הפנימית ולא עירבו בני החיצונה, בני החיצונה אסורים, מפני מה? על בני הפנימית שעלו להם העירוב." כי הפנימי עובר דרך החיצונה, וממילא כל פעם שהוא עובר דרכה הוא מבטל את העירוב כמו, כי הוא האדם שלא עשו עליו עירוב, ואין לו עירוב בביתו. ברגע שאין לו עירוב בביתו הוא אוסר גם בחוץ.

וממילא, אם רק אחד מהפנימית שכח לעשות עירוב, יוצא שאף אחד לא יכול לטלטל בשום מקום, באף אחת משתי החצרות.

אז כך, אם היו שתייהן גזוזטראות זו על גב זו בתוך עשרה טפחים, כלומר, יש עשרה טפחים מ"כאן לכאן", אסור להן למלאות עד שיערבו שתייהן כאחד, ונחשבות גזוזטרא אחת. רואים את זה כמו גזוזטרא אחת, שזה נעשה כמו חצר, וכששני אנשים מנסים לשאת מרשות היחיד שלהם דרך רשות משותפת, הם צריכים עירוב.

אבל אם היו ביניהן יותר מעשרה טפחים, אז כל אחת לעצמה, שתייהן מותרות למלאות, כי אנחנו לא רואים את זה כאילו אתה נכנס לרשות של האחר. אלו רשויות נפרדות.

לא עשה העליון מחיצה ועשה התחתון

אבל אם לא עשה העליון מחיצה ועשה התחתון, רק התחתון עשה מחיצה, אז העליון אסור לשאת כי אין לו מחיצה, אבל גם התחתון אסור לשאת עכשיו. אף התחתון אסור למלאות, מפני שהעליון נאסר עליו, זה עדיין הדין של דריסת הרגל, שאסורה במקומה. אז דריסת הרגל יש לו, רק שאין לו עירוב, ממילא כשאתה מתערב איתו, אתה צריך לעשות עירוב איתו.

אבל להיפך, עדיין מותר. עשה העליון מחיצה ולא עשה התחתון, יש לו מחיצה ויש לו את העירוב שלו, אף העליון מותר למלאות, כי רק לתחתון יש את דריסת הרגל כך שעוברים דרך רשותו.

שותפים במחיצה

מה קורה אם למטה עומדת בין התחתון והעליון מחיצה שהוא עשה? אם שניהם עשו את אותה מחיצה, הם ביחד בנו מחיצה שתעבור בין שני הבתים? כי הם השתתפו, הם שילמו כסף? כן, הם בנו את זה ביחד. ועדיין, אפילו אין עשרה טפחים, זה החידוש. "אלא שאין משלשין למעלה עד שיערבו ערב אחד", כי כאן הם כן נכנסים למקום המשותף.

דובר 2: אני רק רוצה להבין, קודם אמרנו שאם יש עשרה טפחים הם נעשים אחד, כגזוזטרא אחת. וכאן אתה אומר שאפילו הם לא, כלומר, הם עשו רק מחיצה אחת, אבל שניהם שילמו על זה. כלומר, אין מקום משותף, רק העליונים. מדובר על העליונים. העליונה עשתה מחיצה. לכאורה העליונה היתה, רק התחתונים היו אסורים, למה? כי שם יש שני אנשים, נכון? אבל זה לא עוזר, למה? כי הם שותפים במחיצה. אם הם שותפים במחיצה, יש להם כן כלא דריסת רגל להיפך, הוא יכול ללכת למעלה, רק לא איפה שהמחיצה. המחיצה למטה. לגבי ההיתר של המחיצה, אין חילוק איפה המחיצה, צריך רק להיות עשרה טפחים. אז מאחר ושייכת גם להם, הם צריכים עירוב עם הקומה האחרת.

דובר 1: אוקיי.

שלוש דיוטות זו למעלה מזו

מה קורה אם יש שלוש? שלוש דיוטות זו למעלה מזו. מה קורה אם יש שלוש קומות? יש שלוש כאלה, זה בית של שלוש קומות, וכולם שואבים מים מלמטה. או לאו דווקא מים, אותה שאלה. אוקיי. שלוש דיוטות זו למעלה מזו, והמצב הוא כך: העליונה והתחתונה של אחד, העליונה והתחתונה שייכות לאדם אחד, ובאמצע גר אדם אחר. אז לא ישלשל מן העליונה לתחתונה, אסור לאדם לשלשל מרשותו העליונה לרשותו התחתונה דרך אמצעות, כי הוא נושא אמנם מרשותו לרשותו, אבל הוא עובר דרך רשות שלישית. שאין משלשין מרשות לרשות דרך רשות. אבל משלשין מן העליונה לתחתונה שלא דרך אמצעות, אם יש לו דרך, כלומר, חייבת להיות מרפסת, לתחתונה יש מרפסת או משהו כזה. בלי לעבור דרך רשות האדם האמצעי.

דובר 2: אולי אתה יכול להכניס את התמונה?

דובר 1: אה, אני מבין מה אתה מתכוון. טוב מאוד.

שתי דיוטות זו כנגד זו — שפיכת מים

מה קורה אומרת הגמרא, זו כנגד זו? מעשה חדש. וחצר אחת תחתונה ששוכנין בתוכה שתייהן, הם כבר למדו בנושא של אפשר לשפוך מים לפעמים. אז אוקיי לא ישפכו לתוכה עד שיערבו שתיים עירוב אחד, כי שניהם שופכים מים לאותו מקום, נכון? יש הלכה איך מותר לשפוך מים,

נכון, אז למה... אז למה אני טועה? אה, התירוץ הוא שזו גזירה אטו גזירה. הוא לא יכול ממש להוציא, על כל פנים, הוא לא יכול להוציא. זה הפשט. שכל אחד בחצרו אסור. לא שייך, מאחר שהיחיד בפנים יכול, כי יש לו רק אדם אחד, הוא מותר במקומו, וכשהוא יוצא החוצה הוא לא מפריע.

אה, בחצר לא צריך עירוב, כי יש רק אדם אחד. אהא.

דין גוי בפנימית וחיצונה

ומה גוי... היית גם צריך לומר שהוא לא צריך עירוב, אני מתכוון הוא גוי, והוא גם רק אחד בחצר. אבל אפילו יחיד או אפילו רבים, בחיצונה עד שיערבו וישכרו מקודם. למה? לכאורה כי הגוי יש גזירה שאדם לא יגור לבד עם גוי. גוי שגר בחצר, אפילו בפנימית וחיצונה, זה עדיין אותו דבר, אפשר ללמוד מהגוי, יהודי אחד וגוי אחד. ממילא הגוי כרבים, ממילא הגוי אסור גם על החיצונה, והם צריכים לעשות שכירות רשות מהגוי.

מה אם אין זה שתי חצרות אלא שלוש? כן? שלוש חצירות הפתוחות זו לזו, ורבים בכל חצר מהן, ובכל אחת מהן יש יותר מבית אחד. אז, ערבו שתייהן החיצונות עם האמצעית, שתי החיצוניות עשו עירוב עם האמצעית, אז הן מותרות עמה, האמצעית מותרת ללכת לחיצוניות, והיא מותרת עמהן, וגם הן מותרות ללכת לאמצעית. אבל שתי החיצונות אסורות זו בזו עד שיעשו שלשתן עירוב. זה פשוט לכאורה, נכון? כי החיצונה מצד אחד לא עשתה עירוב עם החיצונה הקיצונית מהצד השני, היא עשתה רק עם האמצעית. אבל החידוש הוא שהן לא אסורות עליה. כל זמן ששתייהן נמצאות באמצע, אבל זה לא מפריע שהעירוב של שני הצדדים עכשיו יישאר עירוב.

יחיד בכל חצר

אבל אם היו רבים בכל חצר מהן, אם כל אחת משלוש החצרות יש רק בית אחד, נכון, רק אדם אחד, אפילו את האמצעית משתמשים רק למעבר, נכון, אבל אינם צריכים לערב, אין צורך בעירוב, כי אדם אחד אינו צריך עירוב. ממילא, אף על פי שהוא עובר דרך מקום שיוצא שם שני אנשים, זה לא מפריע.

אבל, אם יש שניים באמצעית, הואיל ואסורה במקומה עד שיערבו, הם אסורים במקומם עד שיעשו עירוב, הם אסורים באמצעית ובחיצוניות עד שיעשו עירוב עם השניים שבאמצעית.

כלל: רגל האסורה במקומה

הנה כלל, אה, עכשיו הוא הולך להסביר את הכלל. רגל האסורה במקומה, רגל שהולכת דרך, אבל שבחצרו שלו לא עשה עירוב, אסורה במקומה, בחצרו לא יכול היה להוציא מהבתים, אסורת שלא במקומה, כשיש לו רשות דריסה בחיצונית, הוא אסור אותה, כי... כן.

אבל רגל המותרת במקומה, אם א... כן, הוא התחלק, שם מקומו ושם מקומו, הוא לא מתערב עם האחר. זו לא סברא נוראה, אבל זה הכלל. אוקיי, עד כאן המצב.

שתי גזוזטראות זו על גב זו — שאיבת מים מבור

עכשיו הולכים ללמוד עוד כמה מקרים מעניינים שצריך לדעת האם הם נקראים שני בתים או שתי חצרות שצריכים עירוב. כן. אז כך, כאן הולכים לדבר כאשר... כיצד הבתים בחצר יכולים לשאוב מים מבור מים. זו בעיה, כי לשאוב מים צריך להיות עירוב. הולכים עכשיו לדבר באופנים כיצד מותר או לא מותר בלי עירוב.

אז כך, שתי גזוזטראות, זו למעלה מזו, שתי גזוזטראות, זו למעלה מזו, למטה יש בור שכל בית מנסה לשאוב מהבור.

אז כך, כבר למדנו את ההלכה קודם בהלכות שבת בעצם, שכדי להוציא, כשאתה שואב מהבור שנמצא ברשותך היחיד, עושים מחיצה מלמעלה של עשרה טפחים, שלא ייראה כאילו אתה שואב מרשות אחרת.

אז אפילו אם הם עשו כל אחד מחיצה גבוהה עשרה טפחים, שזה היתר לגבי ההוצאה, עדיין נשארת שאלה של עירוב אם יש שניים, כי כשאתה שואב את המים אתה הולך לשם לשאת דרך המחיצה של האדם האחר שהוא עשה.

כשהן בתוך עשרה טפחים

להשתמש עוד ברשות, כי הוא עובר על התקנה. מי שיש לו עוקה, רק הוא מותר, כי האחר לא עושה כלום משלו, נכון? אבל האחר אסור, כי צריך לעשות עירוב. למה? כי עכשיו יש את האנשים השניים בחצר, הוא אפילו לא מותר לשפוך לא לתוך העוקה, נכון? מסכים? כי זה עדיין ערבוביה שאסורה.

אבל אם לשניהם יש עוקה, כל אחד הולך לעוקה שלו, והם בכלל לא מעורבים, וממילא הם לא צריכים עירוב. מסכים? עד כאן פרק ד'.

צריך לעיין בהלכות שבת. הם רוצים להשתמש בשטח משותף כדי לשפוך שם מים, אסור לעשות זאת.

עוקה — אחד יש ואחד אין

עכשיו, אם הם למדו שיש כאן שצריך לעשות עוקה אם זה הולך ישר לרשות הרבים, שלא ייראה כאילו שופכים לרשות הרבים. אז **עשה מקצתה עוקה בחצר לשפוך בה מים, ומקצתה לא עשה**, והאדם שלא עשה רוצה לשפוך לתוך העוקה של האחר, אסור לו. אז **אלו שבעוקה שופכין לתוך העוקה שלהן, ואלו שלא עשו לא ישפכו לחצר עד שיערבו**, כי הוא רוצה